СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ XIII. Скрентонъ, Па., Четверъ 1-го Червня, 1905. Число 22. — Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, June 1, 1905. No. 22.

Вôдозва.

До всѣхъ головныхъ Урядниковъ и Выдѣловыхъ Руского Народного Союза въ Америцѣ.

Дня 26 и 27 Юнія б. р. вôдбуде ся рôчна Конвенція Урядниковъ и Выдѣловыхъ Р. Нар. Союза въ McKeesport, Pa. въ церковнôй гали, на котру упрашаемо всѣхъ головныхъ урядниковъ и выдѣловыхъ. Котрый зъ ПП. Урядниковъ або Выдѣловыхъ не мôгъ бы прибути, нехай дасть про се знати до головного предсѣдателя.

Програма:

1) Дня 26-го о годинѣ 8. рано Служба Божа и парастасъ за усопшихъ членôвъ.
2) О год. 10 ôй точно отворене Конвенціи.
3) Прочитане протоколу зъ послѣднои головнои Конвенціи.
4) Справоздане предсѣдателя.
5) Справоздане секретаря.
6) Справоздане касіера.
7) Справоздане контрольнои комісіи.
8) Внесеня и ухвалы.
9) Замкнене Конвенціи.

До діетъ мають право тôлько всѣ урядники, контрольна комісія и выдѣловй.

За выдѣлъ:

К. Кирчôвъ, предс.
С. Ядловскій, секр.
Ал. Шаршонь, касіеръ

НОВИНКИ.

— ПОВѢДОМЛЯЄМО нашихъ читателѣвъ, що нашь заступникъ п. Михайло Беля выѣхавъ въ дорогу по стейтѣ Конектікотъ и сусѣдныхъ стейтахъ. Вôнъ мае право збирати предплату на „Свободу“ и „Слово“, такожь радо пояснить каждому статуты „Союза“ и приймe жертвы на Першу Руску Бурсу въ Америцѣ. Сподѣемось, що всѣ чесний Русины приймуть его радо въ своихъ домахъ и улегчать ему его тяжку роботу.

Редакція.

— ПРОСИМО нашихъ читателѣвъ, щобы присилали дописи про все, що у нихъ сталось нового та цѣкавого сейчасъ, а не въ кôлька тыжднѣвъ пôзнѣйше, бо тодѣ ихъ дописи тратять на вартости.

Редакція.

— ВЪ Белпортъ, Ла. дня 2 мая, коло пôвночи, 18 лѣтный Йосифъ Коннелъ застрѣливъ свого 45 лѣтного батька. Було се коло пôвночи, коли старый Коннелъ въ нетверезôмъ станѣ вернувъ домôвъ. Коли увôйшовъ до хаты, хотѣвъ бити свою жѣнку. Йосифъ, побачивши намѣры батька, поспѣшивъ матери на помôчь. Удало ся йому вôдтягнути батька, котрый черезъ те попавъ въ страшну злôсть, выбѣгъ зъ хаты, вхопивъ двѣ сокиры и кинувъ ся на сына. Сынъ щасливо ухиливъ ся передъ смертельнымъ ударомъ сокири, але батько попавъ еще въ гôршу злôсть и знова кинувъ ся на сына. Въ тôй однакъ хвилѣ, сынъ вытягнувъ револьверъ и влучнымъ стрѣломъ поваливъ батька на землю. Заки прийшовъ лѣкарь, старый Коннелъ вже не живъ. Поліція не арештувала сына.

— ВЪ Калюметъ, Масс., въ копальнѣ угля перервала ся линва зъ кошикомъ, причѣмъ двохъ робôтниковъ зôстало убитыхъ.

— ВЪ Питсбургу, Па., оденъ зъ найлѣпшихъ тамошныхъ лѣкарѣвъ Д-ръ Фішеръ, попавъ въ дивный сонъ, котрый тревавъ пять тыжнѣвъ. Вôдъ часу до часу пробуджавъ ся на кôлька хвиль, а вôдтакъ знова засыплявъ. Доперва по пятьохъ тыжняхъ такого сну померъ, а при секціи трупа показало ся, що мавъ на мозку великій болякъ.

— ВЪ Индіяхъ, що позôстають пôдъ управою Англіи, лютуе страшна зараза. Вôдъ першого сѣчня до 25 цвѣтня померло тамъ сѣмсотъ тысячь людей. Англійске правительство не богато собѣ зъ того робить, и майже зовсѣмъ не старае ся забобѣчи страшнôй пошести.

— ВЪ Колумбусъ О. експльодувала зелѣзнича льокомотива, при чôмъ згинуло сѣмъ робôтниковъ а много зôстало раненыхъ. Експльозія наступила зъ незвѣснои причины, коло маґазину, де було много робôтниковъ, и була такъ сильна, що льокомотива зôстала розôрвана на кусники, робôтниковъ, що стратили жите, такъ порозрывали, що поодинокй члены тѣла знайдено порозкидуванй на кôлькасотъ стôпъ вôдъ мѣсця выпадку.

— ЗЪ Медіоляну въ Италіи доносять про дуже цѣкаву пригоду. Коли тамошный епископъ Реґіо-Емілія въ ризахъ входивъ до церкви, выскочивъ нагло оденъ чоловѣкъ, зъ помѣжь товпы народа, вырвавъ епископови зъ рукъ жезлъ и зачавъ нимъ окладати епископа. Товпа народа кинула ся на напастника и булабы його убила, якбы не перешкодила сему поліція.

— ВЪ Ґутенберґъ, Н. Дж. на якесь словацке весѣле зайшовъ незнаный господарамъ чоловѣкъ, и хотѣвъ такожь забавити ся. Господарѣ выпрашали його зъ хаты, але вôнъ не хотѣвъ уступити ся. Тогдѣ оденъ гость Цочакъ постановивъ напастника выкинути силою. Однакъ въ тôй хвилѣ напастникъ вытягнувъ нôжь и пхнувъ Цочака въ рамя а самъ зачавъ утѣкати. Завôзваный полісменъ зловивъ напастника и посадивъ за кратками, а коли лѣкарь обандажувавъ Цочакови рамя, забава весѣльна розпочала ся на ново.

— ДНЯ 25 мая сповнивъ якійсь опришокъ нелюдскій злочинъ въ бѣлый день, при оживленôй улици въ Бруклинѣ. До помешканя одной жѣнки Майсель, увôйшовъ молодый 20 лѣтный чоловѣкъ и зажадавъ вôдъ неи роботы. Панѣ Майсель була сама въ дома зъ трома нелѣтными дѣтьми. Єѣ мужъ пôшовъ до занятя, а служниця до мѣста. Незнаного чоловѣка вôдправила до свого мужа. Въ пôвъ годины пôзнѣйше прійшовъ той самый чоловѣкъ, и въ однôй хвилѣ вытягнувши револьверъ, зажадавъ вôдъ панѣ Майсель, щобы дала йому тѣ перстенѣ, що мае на пальцяхъ и кольчики зъ брилянтами. Єсли не дасть то згине. Дѣти зачали кричати, а напастникъ копнувъ ногою одно и друге, и домагавъ ся чимъ скорше перстенѣвъ и кольчикôвъ. Немôчна жѣнка заступила своимъ тѣломъ дѣти и вывязала ся страшна борба, матери зъ напастникомъ. Въ тôй хвилѣ увôйшла до хаты служниця. Напастникъ ударомъ револьвера по головѣ, поваливъ служницю на землю, вôдтакъ вымѣривъ револьверъ до панѣ Майсель и стрѣливъ два разы. Одна куля поцѣлила еѣ въ рамя, друга въ груди. Панѣ Майсель зôльляна кровію повалила ся на землю. Напастникъ утѣкъ. Въ хвалю пôзнѣйше надôйшовъ полісменъ и заставъ безпритомну паню Майсель лежачу на земли и якъ дѣти своими пальчиками старали ся затамувати кровь зъ ранъ. Лѣкарѣ немають надѣѣ удержати паню Майсель при житыхъ. Служницю вôдратовано.

— ДНЯ 24 ст. ст. цвѣтня вôдбувъ ся въ Петербурзѣ ювилейный обѣдъ въ честь нашого земляка Данила Мордовцева, зъ нагоды 50 лѣтного ювилея его литературнои и суспильнои дѣяльности. Въ обѣдѣ взяли участь земляки ювилята, а также чимало Москалѣвъ (професоры университету, писателѣ, журналисты) и оденъ Полякъ. Въ часѣ обѣду були промовы й тоасты. Зъ Украинцѣвъ промовляли и складали желаня „дорогому дѣдови“ Данилови Русѣвъ, Саладилôвъ, Лотоцкій и Арабажинъ. Петербурске Товариство імени Шевченка именувало его своимъ почеснымъ довѣчнымъ членомъ. Въ часѣ обѣду вôдчитано богато приватныхъ писемъ и збôрныхъ адресъ для ювилята. Участникамъ ювилейного обѣду роздано на памятку портреты ювилята и списъ его творôвъ (около 130 томôвъ.

— „НОВОЕ ВРЕМЯ“ доказуе, що подѣлъ загального числа представителѣвъ по народностямъ не грозить небезпекою россійскому населеню, бо въ процентовôмъ вôдношеню до загального числа населеня, на народне „собраніе“, зложене зъ 600 представителѣвъ, припадало бы: 267 Москалѣвъ, 107 Украинцѣвъ, 28 Бѣлорусинôвъ, 38 Полякôвъ, 24 Жидôвъ, 19 Кирґізôвъ, 18 Татарôвъ, 8 Нѣмцѣвъ, 6 Литвинôвъ, 7 Грузинôвъ, 6 Вірменъ и 58 представникôвъ инншихъ народностей. Числа Фінляндцѣвъ ґазета не наводить.

— РОСІЙСКА часопись „Сынъ Отечества“ подае цѣкавй замѣтки про высше чиновництво російске. Теперь е въ Росіи 100 „дѣйствительныхъ тайныхъ совѣтниковъ“, 548 „тайныхъ совѣтниковъ“ и 3.132 „статскихъ совѣтниковъ“. На утримане сотки дѣйсныхъ тайныхъ совѣтникôвъ выдае держава рôчно 1.597.851 рублѣвъ, середно по 15.978 р. на одного; на тайныхъ совѣтникôвъ выдае 4.038.448 р. чи то на одного по 7.319. Але крôмъ сталои платнѣ мають тй достойники всѣлякй ще иншй доходы, якъ ремунераціи, диеты, презенційнй марки за засѣдане и т. п.

— МОСКВОФІЛЫ „прали“ ся на крестинахъ въ Семана Барны. Предсѣдатель Криницкій жаловавъ ся и кривдовавъ собѣ, що еще въ Америцѣ за свого побуту не дôставъ, ажъ въ С. Барны. Здаесь, що то не по радикальному.

Гôсть.

— ВЪ мѣстѣ Влодавѣ въ Росіи загрозили страйкомъ... злодѣѣ. Одно оповѣщене, яке розлѣпили дня 4 м. м., звучить дословно: „Мы злодѣѣ м. Влодавы не будемо вже бôльше красти, бо доси поліція брала вôдъ насъ 50 проц. доходу, такъ що намъ лишало ся також 50 проц. Однакъ въ сѣмъ роцѣ домагае ся вôдъ насъ 75 проц., отже намъ лишае ся тôльки 25 проц. Тому просимо, коли хочете жити, берѣть лише 50 проц., такъ якъ передъ тимъ. Инакше буде зле! Союзъ злодѣѣвъ м. Влодавы. — Инший знову афішь подае за причину, якою заступала ся поліція, домагаючись 75 проц. „заробленыхъ“ злодѣями грошей — вôйну на далекôмъ Сходѣ! Та незабаромъ прийшло мабуть до порозумѣня зъ поліціею, бо заразъ на другій день по розлѣпленю тыхъ афішôвъ окрадено одного акцизового урядника.

— ПЕТЕРБУРСКУ рѣзню зъ дня 22 сѣчня с. р. увѣковѣчнивъ на полотнѣ малярь Войтѣхъ Косакъ, котрый до спôлки зъ Темплемъ на тлѣ тихъ потрясаючихъ подѣй намалювавъ образъ величезныхъ розмѣрôвъ. Сей образъ, умѣщеный въ робôтни рѣзьбаря Ваера у Вѣдки, оглядавъ онодѣ цѣсарь, котрому артисты поясняли поодинокй фіґуры образа. Мѣжь ними вызначае ся особливо стать Ґапона.

— РУСИНЫ зъ Галичины, Буковины и Угорщины, що хочуть ѣхати до Америки, нехай пишуть по всякй поясненя до Rev. D. Dobrotwor 3—4 Bornstrasse, Bremen, Germany.

Покликъ на перше Руске жѣноче Вѣче

яке вôдбуде ся

въ Ню Йорку въ Недѣлю дня 4-го юнія о 3-ôй годинѣ пополудни въ Ческôй Гали ч. 321-323, улиця 73 (East — всхôдна часть мѣста).

Сестры! Русинки! На Вѣче!

Добро руского жѣноцтва а зъ тымъ и цѣлого руского народу въ Америцѣ вымагае спôльнои нарады—вѣча! Пора показати свѣтови, що и межи Русинками е жѣнки, котрй бажають свому народови поступу та не закладають рукъ вôдъ народного дѣла.

Яке жѣноцтво такій нарôдъ—кажуть мудрй люде; тому-жь то мы хочемо для насъ своеи жѣночои орґанізаціи, котра бы несла просвѣту и культуру межи загалъ рускихъ жѣнокъ.

Мы остали по заду за другими народами! Що мають Англики, Чехи и Поляки, того не мае наша американьска Русь! Навѣть Словаки, якій малый та бѣдный нарôдъ, а и они мають свою жѣночу орґанізацію, до котрои понахапали много изъ нашихъ Русинокъ.

То-жь не пора намъ дрѣмати и чекати, поки насъ другй розуму не навчать, поки велика часть нашихъ жѣнокъ не пропадѐ по польскихъ та словацкихъ кошарахъ — намъ пора самымъ зъорганізувати ся! Безъ рôжницѣ на партійнй та релігійнй погляды, мы кличемо до всѣхъ свѣдомыхъ Русинокъ:

Сестры! Хто любить Русь, хто не ставъ ще нѣляцкимъ нѣ словацкимъ наганячомъ — просимо: пôдпирайте нашй змаганя! Тутъ не о партіи розходить ся, тутъ доля цѣлои американьскои Руси!

Наша думка ясна и щира: черезъ свѣдоме жѣноцтво зъеднати цѣлу Русь до красной культурнои роботы — зъ усѣхъ партій сотворити одну: партію роботы на поли просвѣты, культуры, поступу!

Першй кроки труднй — початокъ тяжкій! Не дайжежь американьска Русе загинути доброму дѣлу!

Сестры-Русинки! До вашихъ сердецъ мы кличемо зъ довѣремъ:

Ставайте пôдъ нашь прапоръ! Прибувайте численно на перше вѣче рускихъ жѣнокъ, бо удача або неудача сего почину не вôдъ насъ а вôдъ васъ залежить.

КОМІТЕТЪ.

Она хоче мати его образъ....

ГЕРМАНЪ ГАЄРМАНСЪ.

Они жили якъ песъ и котъ. Она и вôнъ — жѣнка звычайно якъ котъ, чоловѣкъ звычайно якъ песъ, хочь часто суть выпадки, що дѣе ся противно, жѣнка — песъ, чоловѣкъ — котъ. Вôнъ бувъ коваль, добродушный, лагôдный чоловяга; она служила. И хочь здавало ся, що його способъ житя и успособлене нѣякъ не можуть дати причины до домашныхъ спорôвъ, — высокій, широкоплечій коваль нѣколи не пивъ, не зиркавъ за чужими жѣнками, нѣколи не забавлявъ ся въ товариствѣ злыхъ людей, не бувъ докучливый и не заглядавъ до горшкôвъ, — то всежь таки, не було дня, щобы рôвновага — про миръ загаломъ и бесѣды нема, — не була нарушена черезъ затроюючѝ и довгѝ суперечки а навѣть бійки.

Она, непривѣтна вѣдьма, жѣнка зъ прошибаючими сивыми очами, грубымъ лицемъ, картофлянымъ носомъ, зъ нехарнымъ рудавымъ волосемъ, зъ гадючимъ языкомъ и вѣчно нарѣкаюча, панувала въ своѣй переднôй комнатѣ на другôмъ поверсѣ, въ своимъ коритари, въ своѣй малôй кухнѣ и надъ своимъ пôдданчимъ чоловѣкомъ.

Коли вôнъ высипавъ трошка попелу зъ люльки на пôдлогу, — а на еѣ похвалу треба сказати, що всьо у неѣ вôдъ чистоты ажь блестѣло, — тогдѣ она вже сварила чверть годины.

Вôдтакъ вôнъ тративъ терпеливôсть, вôдповѣвъ чемно и такъ зрастала суперечка, що мешканець третого поверха мôгъ почути пôдъ сподомъ якесь пôдозрѣле кидане крѣсломъ и бренькôтъ розбиваныхъ тарелѣвъ. На другій ранокъ, всѣ мешканцѣ каменицѣ могли бачити лице коваля дуже подôбне до понадтовканого и понадщерблюваного горнятка.

Оно такъ справдѣ було, дорогій читателю; се оповѣдане не е выдумане, анѣ не прикрашене. Пощо намъ прикрашати жите, що все повтаряе ся и вôдновлюе ся. Зъ причины якихъ важныхъ чи неважныхъ дрôбниць, надъ ковалемъ она безустанку знущала ся, для чого вôнъ мусѣвъ носити шрамы и раны — слѣды побоѣвъ жѣнки, зъ якои причины тѣ слѣды черезъ пару день щезали, а вôдтакъ знова новѝ наступали, — все те можемо зовсѣмъ спокôйно проминути. Нѣкому на нѣщо не придасть ся, если довѣдае ся подрôбно о тайнахъ того рода подружого житя. Се буде ажъ надто зрозумѣле, коли скажемо, що они жили якъ песъ и котъ.

Одного дня померъ песъ.

Щобы кого не розжалобити, мушу тутъ сейчасъ запримѣтити, що песъ померъ зовсѣмъ не зъ причины кота и, що сварливѝ супруги лишь въ выѣмковыхъ случаяхъ наставали на свое здоровле. Неоденъ зъ читачѣвъ може бы волѣвъ почути, що коваль померъ зъ дѣрою въ головѣ, зъ лицемъ покалѣченымъ цьвяхами и такъ дальше. Але мы сего не можемо сказати.

Коваль простудивъ ся, — коваль померъ.

И вôдъ тои хвилѣ, коли вôнъ замкнувъ свои очи, и коли вôдбули ся обзорины трупа, у непривѣтнои, лихои и неприемнои жѣнки, наступила незвычайна змѣна.

Сусѣдка зъ долины, зъ котрою она вже вôдъ чотырохъ лѣтъ жила въ незгодѣ, задля каплѣ нафты, яку тамта виляла черезъ неосторожнôсть на еѣ сходы, та сусѣдка зъ долины, еи досмертный и найбôльшій ворогъ, теперь зайшла до неи, такъ, якбы вôдъ 25 лѣтъ була еи найбôльшою приятелькою.

„Панна зô споду“ зъ котрою она нѣ слова не говорила вôдъ часу, коли она спровадила ся на другій поверхъ, позаякъ одного дня она сповнила велику пôдлôсть, пожичила вôдъ неи кавалокъ угля и не вôддала, та „панна зô споду“ теперь сидѣла зъ нею за столомъ, нарѣкала разомъ зъ нею, пила зъ нею каву, ѣла хлѣбъ зъ масломъ, и вдовиця не сказала еѣ нѣ одного непривѣтного слова.

„Панна зъ третого поверха“, зъ котрою небôщикъ коваль бивъ ся, бо еѣ дѣти все стукали до його дверей и смарували крейдою, та „панна зъ третого поверха“, прійшла теперь до вдовицѣ и принесла еѣ смачный печеный языкъ, — бо всѣ люде суть смертнѝ, а при случаяхъ смерти, повиннѝ сусѣды показати, що суть сусѣдами, — та „панна зъ третого поверха“ розсѣла ся теперь въ крѣслѣ небôщика, говорила про політику, такъ, що можна було здурѣти, пила каву чарку за чаркою, зъ трома лижочками цукру, а вдовиця, та Ксантипа зъ передъ кôлькохъ днѣвъ, зô своими непривѣтными, червоными вôдъ плачу очами, грубымъ лицемъ, червонымъ картофлянымъ носомъ, зъ помервленымъ, нехарнымъ волосемъ сидѣла теперь зломана и пригноблена зъ туги и жалю на своимъ стôльчику, не робила жадныхъ зъѣдливыхъ увагъ, не нарѣкала, не жалувала сусѣдкамъ кавы, не говорила ничь, ничь анѣ разъ.

И такъ, якъ по бурѣ и дощѣ приходить сонце, такъ и теперь въ малôй комнатѣ засвѣтило сонце спôвчутя сусѣдокъ, по довгихъ сварняхъ, бійкахъ и нарѣканяхъ. Для тои жѣнки, котра була такъ зломана своимъ горемъ, котра такъ безконечно плакала и сумувала, котра нѣчого не ѣла (навѣть смачного, печеного языка), нѣчого не пила (навѣть не покушала кавы, котра повинна зробити слабого чоловѣка здоровымъ), для тои жѣнки мали они глубоке спôвчуте.

Про кидане стôльчиками, тарелями, про бійки и сварнѣ, о тôмъ всѣмъ зовсѣмъ забули сусѣдки на видъ паруючои кавы и такъ чудно и нагло перемѣненои вдовицѣ.

Наразъ, жалôсно застогнавши, прорвала вдовиця жалôбну тишину. „Навѣть немаю его образа“, сказала она дрожачимъ голосомъ, „образа мого дорогого, любого чоловѣка“.

„Таки справдѣ не маете“, сказала панна, що принесла смачно упеченый языкъ, оглядаючись по комнатѣ.

„Кобымъ бодай мала его образъ, то малабымъ бодай памятку по нѣмъ!...“ Всѣ три приятельки зажурили ся. Въ кôнци сказала та „зô спôду“, що сему можна зарадити, если она мае грошѣ; що часто такъ буває, що фотоґрафують мерцѣвъ, що она сама була разъ при такôмъ вôдбираню фотоґрафіи.

„Мерця фотоґрафують?... Мерця?

Се потвердила, та, що принесла печеный языкъ, она о тôмъ чула.

А за жовто помальоваными дверми лежавъ добрый, любый коваль, на попôдпиранôмъ лôжку, колись сильно побиваный, а теперь такъ оплакуваный.

Конець того бувъ такій, що вдовиця закликала треторядного фотоґрафа, котрый до дванайцять малыхъ фотоґрафій додававъ еще одну велику. Она закликала його, бо немалабы супокою, навѣть хвильки радости въ житю бы вже немала, еслибы сего не зробила.

Передъ тымъ еще, жѣнки спôльными силами вытягнули коваля зъ лôжка. Зъ торжественнымъ выразомъ лиця убрали його въ робôтничій одягъ, въ сурдутъ, штаны, камѣзолю и черевики. Справдѣ робота йшла тяжко, але любовь всьо переможе, и вдовиця, котра навѣть здаеть ся потѣшила ся въ своѣй журбѣ, що до зручности перейшла свои приятельки. Коли прийшовъ фотоґрафъ, небôщикъ коваль сидѣвъ за столомъ ожидаючи обѣду. Одно его рамя закостенѣле звисало на долину. Єго голова пôдъ шапкою выглядала жовтаво синя. Грубѝ брови насторчились надъ напôвъ примкнеными очами. Сивавый вусъ звисавъ надъ устами, а затисненѝ зубы придержували стару файку.

Але справа еще не покôнчила ся. Треторядный фотоґрафъ, зъ огляду на незвычайнѝ обставины, зажадавъ зъ горы два ґульдены и пятьдесять центôвъ. Вдовиця мала лишь два ґульдены и тринайцять и пôвъ цента. Фотоґрафъ не хотѣвъ приняти и ждавъ нетерпеливо — небôщикъ коваль ждавъ добродушно за столомъ, доки „панна зъ третого поверха“ и „панна зô споду“ и „панна зъ долины“ не позичили спôльно нестаючихъ трийцять шѣсть и пôвъ цента.

Фотоґрафъ взявъ грошѣ и приладивъ апаратъ, щобы зняти образъ добродушного коваля, котрый доперва по смерти зазнавъ тôльки любви.

— А коваль сидѣвъ, въ зубахъ тримавъ файку, на синяво жовтавôй головѣ спочивала шапка, одна рука закостенѣла звисала на долину, а друга спочивала на столѣ коло горнятка зъ паруючою кавою.

Збирайте жертвы
на Рускій Нар. Фондъ въ Америцѣ.

Василіяни в Бразилії.

На допись о. Філяса, чую ся з'обовязаним навести деякі факти, котрі сьвідчать, що Василияни наші були і е противниками шкіл і просьвіти. О. Філяс писав в „Свободі“: „Неправдою е, що Васіліяни в Бразилії суть противні закладаню шкіл. Василіяни суть противні злим і безбожним школам, злим і безбожним вчителям.“ Отже прошу, прийдіть сюда і переконайте ся, що тепер нема на Василіяньских парохіях ані одної рускої школи. Хвалились они в польскій тутешній ґазеті, що заложили 53 шкіл, но хто їх видів? Та де они так скоренько позанепадали? Мені звісна тілько одна руска школа по від'їзді о. Кизими, яку провадив на Прудентополіс Вл. Квасіньский і то сталось се чудо лишень на короткий час в інтересу Василіян, бо хотіли его запрячи до дальшого шкальованя так званого радикалізму між Русинами. Всіх инших учителів гнали з кольоній, внаслідок чого з 8 учителів, між ними 4 кваліфікованих, лишилось тілько два і то оба на Ріо Кляро. значить ся в парохії сьвіцкого сьвященика. Решта розбрились: оден виїхав до Півн. Америки, другий пішов на Сн. Матеуш і учить польскі діти, третій вступив до війска, четвертий до секциї інжинерскої, пятий писаре при конзуляті, а з шестим не знаемо, що ся стало.

Василіяни підпирали хвилево лишень двох, то е пп. Квасїньского і Гаруха — всі инчі в їх очах „безбожні“. Гаруха взяли Василіяни на усильну просьбу Курітибян, але не довго підпирали го в его змаганях, тай він бідака вступив до війска. Указ Василіяньский сягав далеко, бо і на Ріо Кляро натерпілись оба учителі переслідовань немало, а що они оба тепер менше більше остались, то мабуть через тое, що якось вже нема жадної гармонії між о. Роздольским а оо. Василіянами. Отже з того виходить, що учителї всі 8 були безбожні, а най тут Львівский Комітет пришле ще 8-ох, то дуже тяжко, щоби хоть оден став ся в їх очах „благонадьожним“, хотьби не опустив ані одної Служби Божої, хотьби цілував игумена в обі руки. Як Василіяни дбають о нарід і о его просьвіту, най сьвідчать сї два приміри: В р. 1902 скликувалисьмо віче два рази і оба рази мусїлисьмо відкликувати, бо Василіяни виступали против віча зі встеклою завзятістю. В р. 1903 скликувались кольоністи на Сн. Педро на раду в справі заложеня школи, однакож не відбулись збори з указу Василіяньского. Навіть з амбони і при сповідници виступали против школи, бо там дитина не навчить ся нічого доброго, хиба радикалізму. Ну, і щож скажете на тое, о. Філяс? Чи може справді думаете, що учителї всі 8 були і е радикали, безбожники? А я в додатку запитаю ся вас, чи монахи осїнені Духом св., що вже з першого виду розпізнають якість віри і побожности? Треба вам знати, що оо. Василіяни не старають ся піддержати учителя хотьби на короткий час, хоть так на пробу, але відразу гонили: „ту ніхто не хоче вчити ся — они мають школу в церкві.“ Так само стоїть справа з читальнями, з книжками і з часописями. „Не тре читальні, бо там деморалізация. Читайте Молитвеник і Місионара, бо зі сьвіцких книжок і з часописий не навчите ся нічого доброго, тілько ще оден „Руслан“, а всьо инче то диявольске насїне.“ От еще пригадую, що о. Філяс кажуть, що в їх законї Василияньскім не було і нема жадного о. Кізими, а посьвідчать тисячі народа за о. Кізиму, котрий від'їхав тому 3 роки з Бразилії до старого краю. О. Кізима то був добрий барбеїро, бо обголив неодного без бритви що й до нині не опамятав ся, бо де йно котрий мав якого вентина зі старого краю, то го обголив, що остав голий як сьвятий турецкий. Чи еще скажете о. Філяс, що і то неправдою, то вам доведем більші факти про о. Кізиму. Від року збираемо складки на руску друкарню, но Василіяни зробили пекольну противаґітацию помежи народом. О. Брюховский наказав в своїй парафії на кольонії Люцені, що котрий би поважив ся дати жертву на руску друкарню то его не висповідае, ні паски не посьвятить, ані дитини не охрестить, а по просту з церкви виганяе. Оттаку маем поміч ту з оо. Василіянів, бо они Духом св. осїнені знають вже з гори, що то буде часопись безбожна. Видалисьмо на Різдво відозви, в котрій зазначуемо льояльність взглядом Василіян, но і се нічого не помогло, кидають ся як би печені против кождого жертводателя. Но і щож осягнуть Василіяни своїм поступованем? Чиж не ясне вам, о. Філяс, що они самі пхають нас в рамена радикалїзму? Перед роком звів нас добр. Горощук з о. Шкірпаном щось ніби до згоди, але ми не могли довідатись, чи о. Шк. годить ся в імени цілої ґрупи тутешних Василіян. А впрочім заявилисьмо, що згода наступить сама собою, наколи о. Василіяни змінять тактику свого поступованя взглядом так званих радикалів, та если будуть попирати наші змаганя просьвітні. Тактики не змінили, називають нас масонами, радикалами, піяками і т. п., ворожо виступають против рускої друкарні, но і деж то може бути згода?

Хто вітер сїе, той бурю збирае.

Іван Занько,
Курітиба, Бразилія.

Русины памятайте на Р. Бурсу

Иванъ Мичелъ
вождь майнеровъ

Якъ вôнъ дôставъ ся на свое теперѣшне мѣсце и въ чôмъ его заслуга.

Предсѣдатель Юнии Сполученыхъ Углекопôвъ, Иванъ Мичелъ, причинивъ ся не мало до зъорґанізованя 350.000 майнерôвъ, якѣ теперъ суть членами юнии, въ дуже короткôмъ часѣ позискавъ для майнерôвъ такъ великѣ полекшѣ якъ може жаденъ другій президентъ якоинебудь юнія. Пôдъ его руководствомъ майнерска юнія стало взрастае, стае чимъ разъ сильнѣйша, а се головно завдяки его енерґіи и способности.

Щобы вмѣти орудовати людьми, чоловѣкъ мусить навчитись впередъ орудовати самимъ собою, а Мичелъ власно всегда стремѣвъ до сего. Зъ малку почавъ вôнъ працювати якъ майнерскій хлопчина, та всегда приглядавъ ся всему докладно и учивъ ся такъ, що опôсля ставъ знаменитымъ, розумнымъ майнеромъ. Ся точность въ роботѣ не опустила его нѣколи. И теперь коли що робить старае ся робити докладно и точно. Працюючи въ майнахъ, Мичелъ зрозумѣвъ, що поодиноко стоячѣ майнеры суть безсильнѣ, але злученѣ разомъ представляють не абы яку силу, тому старавъ ся намовляти своихъ товаришѣвъ до організаціи до вступленя въ юнію и самъ дуже вчасно ставъ еѣ членомъ. Опôсля задля своеи дѣяльности та способностей ставъ скоро организаторомъ и урядникомъ. Се дало ему способность ѣздити по майнерскихъ мѣсточкахъ и вôнъ всюды приглядавъ ся пильно якъ живуть майнеры, розпитувавъ майнерôвъ про ихъ кривды и ихъ спосôбъ житя такъ, що невдовзѣ зôставъ ознакомленый зъ житемъ и потребами майнерôвъ лѣпше якъ который небудь другій чоловѣкъ у сѣмъ краю.

Отсе знане его, енергія, спритъ, холодна розвага и другѣ прикметы вынесли его 1898 року на становище Предсѣдателя Сполученыхъ Углекопôвъ въ Америцѣ, на якôмъ пробувае и доси. Майже въ каждôмъ дистриктѣ де е юнія, вôнъ выйшовъ побѣдоносно въ борбѣ зъ компанистами. Вôнъ змусивъ компанистôвъ вôдъ мягкого угля зробити зъ майнерами згоду, та пристати на 8 годинный день працѣ, вôнъ руководивъ організацією майнерôвъ при твердомъ углю, зискавъ для нихъ пôдвышку и зменчене часу працѣ, черезъ що немало причинивъ ся до полѣпшеня ихъ житя — бутя. Вôнъ безъ сумнѣву мае бôльше симпатіи у робôтникôвъ, якъ президентъ якоинебудь другои юніи, вôнъ е мѣстопредсѣдателемъ организаціи Американъ Федерейшенъ офъ Лейборъ, членомъ Сивикъ Федерейшенъ, яка мае на цѣли полагоджувати споры мѣжъ працьодавцями и робôтниками. Кромѣ сего мае вôнъ приятелѣвъ въ деякихъ компанистôвъ, хочь се не дуже говорить въ ихъ користь, въ говернерôвъ деякихъ стейтôвъ, та президента Рузвельта, а також въ американського народу, якій вѣрить ему и уважае его за спосôбного та чесного чоловѣка.

Єго старанемъ е полѣпшити матеріяльне, моральне и просвѣтне положене майнерôвъ и до сеи цѣли иде вôнъ енергічно и смѣло.

Є много майнерôвъ у якихъ Мичелъ мае необграничене довѣріе, котрѣ готовѣ робити все що вôнъ узнае за добре. Мичелъ може бути не злымъ примѣромъ до наслѣдованя для майнерôвъ. Якъ вôнъ зъ простого, бѣдного майнерского хлопця выбивъ ся на верхъ при помочи своихъ способностей та вытревалости — такъ само може выбитись неодинъ навить рускій майнерскій хлопець на высше становице при помочи науки, вытревалости и працѣ.

ДОПИСИ.

Зъ Cross Fork, Pa.

Веселѣ були для насъ дни 10-го и 11-го мая, бо въ тихъ дняхъ на нашу просьбу приѣхавъ о. П. Понятишинъ зъ Ramey, Pa., щобы намъ подати духовну потѣху. Сповѣдь вôдбувалась 10-го вечеромъ и 11-го рано въ тутешнôмъ айриськимъ костелѣ, а опôсля служба Божа пôдчасъ котрои почули мы гарну науку. Пôсля Службы Божои вôдбулось такожь миропомазане дѣтей и оденъ шлюбъ. Тому на сѣмъ мѣсци складаемо подяку О. Понятишинову за его труды.

Стефанъ Кѣнь, секретарь.

Зъ Пертъ Амбой, Н. Дж.

Величаве торжество вôдбулось у насъ въ Недѣлю дня 7-го мая, бо того дня посвячено прапоръ братства св. О. Николая, Р. Н. Союза вôддѣлъ 104, и вôдбувъ ся балъ нашого братства. О 10-ôй годинѣ рано вырушило наше братство зъ прапоромъ до церкви. Передъ прапоромъ ишли чотыри дружки а дальше цѣлый рядъ маленькихъ дѣвчатъ пôдъ проводомъ нашого секретара п. Шкурата. Коло церкви стояла товпа народа, щобы подивитись на нашъ прапоръ. Передъ вымарпомъ привитало насъ женоче сестрицтво Успенія Пр. Дѣвы, а опôсля вырушили мы на богослуженє. По богослуженю посвятивъ нашъ прапоръ о. А. Новакъ и выголосивъ гарну проповѣдь про се якъ намъ треба у братствѣ тримати ся и т. п., за що складаемо ему сердечну подяку. Пôсля церемоніи наше братство и всѣ запрошенѣ вырушили до галѣ, де предсѣдатель нашого братства привитавъ зôбраныхъ и горячими словами подякувавъ двомъ хрестнымъ вôтцямъ, сестрицтву Усп. Пресв. Дѣвы и всѣмъ братствамъ за ихъ прихильность и труды. Наше братство складае на сѣмъ мѣсци подяку пп. Осифовѣ Федѣдову и Юркови Хомови за ихъ труды, дальше тимъ матерямъ и вôтцямъ, що пôслали своѣ дѣти на наше торжество, сестрицтву Успенія Пресв. Дѣвы, Бр. св. Йоана Хрестителя, Бр. св. Гавріила (Соедин.). Бр. св. Кирила и Методія (Об. Р. Бр.), польскимъ канонірамъ 3-ои артилерии и польск. Соколамъ. Баль вôдбувъ ся въ якъ найлѣпшôмъ порядку. Всѣ зôбранѣ забавляли ся приличнє та весело ажь до рана.

Дорогѣ Братя Русины! Видѣлисьте на власнѣ очи наше братство, старайтежь ся, щобы не было мѣжъ вами нѣ одного, котрый бы не належавъ до нашого братства, бо у насъ достанете помôчь моральну и матеріяльну въ часѣ выпадку, або хоробы та смерти. Приступайте сейчасъ и не тратьте дорогого часу.

К. Шкуратъ.

Зъ St. Louis, Mo.

Якъ велика Русь-Украина американьска, а еще нѣхто не бачивъ такого чоловѣка, якъ е оденъ въ St. Louis, им. Ю. Дз., зъ Галичины. У него каждый Русинъ е жидомъ, а Полякъ то у него католикомъ, хотяй вôнъ самъ е нѣчимъ инчимъ якъ лишь греко-католикомъ, хиба що не знае, хто вôнъ е, Не дивувавбымъ ся тому, але що вôнъ належить до „Союза“ то думаю собѣ, що если бувбы правдивымъ сыномъ Украины-Руси, мавбы трохи бôльше пошанованя для людей. Русинъ не вартуе у него навѣть християниномъ бути, а ляшокъ то уже щось высшого у него бо „Katolik“. Ажь смѣхъ збирае слухати тои бесѣды вже дорослого чоловѣка, маючого двайцять и кôлька лѣтъ.

Гр. Стрыйскій.

З Stuartburn, Канада.

Чи то правда, що оо. Василіяни горнуть нарід до згоди? Прошу послухати чесних читателів а особливо дописователя з Едмонтон. В Стюартборн е одна церква греко-католицка, до котрої доїздже о. Крижановский. Крижановский є оден із тих, що горнуть нарід до згоди. Минувшої зими зачав о. Крижановский агітувати в Стюартборн, щоби церкву записати на Чин Василіяньский і побудувати монастир в Стюартборн. Декотрі люди запротестували, щоби церкву нїкуда не записувати, і спитали ся, яку ціль має мати монастир? Відповідь була, що у монастири будуть 3 до 4 місионарі, котрі будуть кріпити кольонію у католицкій вірі, і 3 до 4 черниці, котрі будуть учити дїтий, а в разі потреби ратувати жінки при родинах дітий. Ся відповідь людий задивувала, бо в Стюартборн може задоволити греко-католиків оден сьвященик, а баб е також доста, котрі сповняють службу, якої треба часом жінкам. О. Крижановский обіцяв дати половину гроший на монастир. лише най будуть і притім зачав збирати підписи тих, котрі хотять монастира і вже був назбирав до 30. І сегорічні тростиси також підписали ухвалу, що най буде монастир, но сьвідомі люди стали дуже протестувати против сего. І коли о. Крижановский зачув, що не осягне своєї ціли то так узлостив ся, що навіть на Йордан не приходив воду посьвятити. По сім вірну вам правду кажу, що як де зійдуть ся до купи пару людий від сеї церкви, то инчого пекла вам не треба: ганьбять ся остатними словами, том чув нераз на своі вуха. У тім часї був полков Василіянів о. Філяс. О. Крижановский певно дістав розказ від голови робити таку згоду межи людьми в Стюартборн. Оттаке то п. дописователь з Едмонтон. „Не все золото, що ся сьвітить“.

А. В., не-греко-кат.

Ну, але сатана не спить а вою̂е такъ, що навѣть деякѣ зъ урядникôвъ противнѣ сему дѣлу, але сподѣемось, що все обернесь на лѣпше.

Васъ члены читальнѣ и члены стору просимъ, не упадайте духомъ и не тратьте надѣѣ, всѣ горнѣмъ ся до нашои читальнѣ „Поступъ“ а за Божою помочію мы всѣ разомъ допровадимъ читальню и вашъ рускій сторъ до лѣпшого порядку.

Секрет. читальнѣ; *И. Маріянчикъ,*
Голова стору: *В. Воробець,*
Члены читальнѣ { *А. Осмакъ,* *Ф. Пилипчукъ*

Зъ Yorkton, Assa., Канада

Въ часописи „Свободѣ“ 13 ч. была помѣщена допись якъ деякѣ батюшки гандлювали яйцями передъ трома роками. Та не скôнчивъ ся гандель ще й до нынѣ. И нынѣ гандлюють декотрѣ батюшки, щобъ лише рускій народъ пôдъ россійске ярмо затягнути. Но братя Русины знайте, що россійске ярмо тяжко носити, для насъ братя Русины за тяжко; досыть намъ было терпѣти въ старôмъ краю вôдъ шляхты та жидôвъ. Придивѣть ся народови, котрый жие въ Россіи, пôдъ якимъ тягаромъ той народъ стогне. А мы тутъ на вôльнôй земли, вôльнымъ духомъ можемо вôддыхати, бо ту не прийдуть россійскѣ салдаты, хиба пôсланцѣ Синоду россійского. А тѣ збирають всякихъ розводчикôвъ тай перекинчикôвъ, кроплять ихъ, роблять синодальными попами, тай пускають въ Канаду мѣжъ народъ. На пр. знаю я одного батюшку, котрый походить зъ Галичины, въ краю розôйшовъ ся зъ женою, а въ Канадѣ ставъ ся синодальнымъ попомъ. Вôнъ вôдъ самого початку зачавъ агітувати за консервативною партією, котра такъ справедлива якъ Синодъ. Вôдъ того часу по каждôй кольоніи можна щось нового вчути про него. Якъ прийде мѣжъ Буковинцѣвъ то каже, що походить зъ Буковины и есть высланый епископомъ буковиньскимъ. Якъ хто запитае его де жѣнка, то вôнъ вôдповѣдае декому що вмерла, а декому, що въ Сполуч. Державахъ. Цѣкаве и те, що деякотрѣ православнѣ батюшки берутъ собѣ до помочи всякихъ полячкôвъ та перекиньчикôвъ, що роблять въ Land Office. Якъ зближавъ ся Великдень, для Русинôвъ веселый день, то батюшка Ярославъ Сѣчиньскій накупивъ хлѣба, святивъ чи не святивъ, давай пакувати той хлѣбъ, яйця та ковбасы; позапаковувавъ въ паперъ и розославъ своимъ первомученикамъ „за Синодъ“. Въ великій пятокъ пôславъ на стацію Theodore, Assa. оденъ изъ такихъ пакункôвъ своему первомученику В. Г. П., бо вôнъ мае на каждôй кольоніи аґентôвъ по два, по три. Якъ тренъ прийшовъ на стацію Theodore и стали зъ трену выкидати всѣ пакунки на стаціи, народъ розôбравъ всѣ рѣчи, котрѣ до кого приналежали, а за свяченымъ нѣхто не приходилъ. Англики копали ногами зъ мѣсця на мѣсце ажь при остатку занюхали псы ковбасу свячену, тогды щобъ не розôгнали Англики псôвъ, то булибъ псы зъѣли свяченѣ яйця.

Д. И. Кирстюкъ,
нез. р. свящ.

Зъ Calgary, Alta., Канада.

Просимъ, помѣстѣть пару слôвъ про початокъ нашои читальнѣ. Справдѣ сказати можна, що початокъ до читальнѣ зробивъ п. Якимъ Кравець. Сей чоловѣкъ умѣвъ такъ щиро и по християньски промовити, що заохотивъ якъ старшихъ такъ хлопцѣвъ и дѣвчатъ и православныхъ буковиньскихъ и россійскихъ и злучивъ всѣхъ въ одну громаду. Вôнъ представивъ передъ ихъ очи мерзоту піяньства, бо якъ каже — піяньство и незгода есть причина всего злого, тай черезъ то мы канадійскѣ Русины не можемъ прийти до злуки. Спомнути и то треба, що Якимъ Кравець подавъ гадку въ газетѣ »Слово« зъ Виніпеґъ засновати доконче потрѣбне товариство „Рускій Канадійскій Народный Союзъ“, котрый бы намъ канадійскимъ Русинамъ въ выпадку смерти и калѣцтва обтерь слезы. На зборахъ пригадувавъ членамъ читальнѣ, абы заложили свôй рускій сторъ та не спомагали чужихъ, тôлько дбали про самыхъ себе и дѣйсно такъ вже мае статись. Зголосилось кôлька найцять членôвъ, котрѣ зобовязались до двохъ мѣсяцѣвъ дати складку по $10, а по $2 черезъ 6 мѣсяцѣвъ пôдмоги и такимъ способомъ мае призбиратись 814 дол. Сторъ мае мати назву „Russian Cooperative Co.“*)

*) Лѣпше було назвати Ruthenian Cooperative Co., або просто Peoples' Cash Store в руск: Руска Торговля. Ред.

Листъ до неюнійного робôтника.

Робôтнича организація Вестернъ Федерейшенъ офъ Майнерсъ зъ Вашинґтону выслала слѣдуюче посланіе до неюнійныхъ робôтникôвъ:

„Ты е тутъ мѣжъ нами, але не еси однимъ зъ нашихъ. Ты уживаешь запаты и выгоды за якѣ орґанизованѣ робôтники боролися и здобули на многихъ поляхъ. Єсли ты знаешь, що зъ исторія працѣ, то мусишь признати, що мы полѣпшили твои обставины, ты знаешь, що юнійна праця роздѣлила міліоны доларôвъ помежи робôтникôвъ черезъ пôдвысшену платню, здобуту въ ихъ многихъ борбахъ зъ капіталістами. Ты на певно знаешь, що робôтнича кляса безъ жадной орґанізаціи межи собою не стояла лѣпше якъ Япанцѣ або Хінцѣ. Тобѣ мусить бути знаный фактъ, що кляса капіталістôвъ есть сильно зъорґанізована не въ иншôй цѣли якъ лишь, щобы знизити робôтникамъ платню а собѣ тимъ способомъ запевнити бôльшѣ дивиденды. Нѣкому хто се читае не треба пояснювати тѣ добре знанѣ факты. Чи ты е справедливымъ чоловѣкомъ? Єсли такъ, то запытаемо ся тебе поважно, чи ты можешь юнійному робôтникови брати за злє, если вôнъ тебе не любить? Въ такихъ людяхъ якъ ты вôнъ видить своихъ найгôршихъ неприятелѣвъ. Ты и тобѣ подôбнѣ готовѣ побороювати юнійныхъ робôтникôвъ въ его найвысшихъ цѣляхъ, въ его найлѣпшихъ намѣрахъ, бо зъ помѣжь васъ рекрутують ся ломачѣ страйкôвъ, „deputies“, драбы та міліція. Опôсля ты нѣколи не даруешь долара для робôтничои справы, але уживаешь платнѣ яку мы здобудемо для тебе, а взявши грошѣ зôставляешь кемпъ, абы повторити свое гидке дѣло де инде.

Чоловѣкъ, котрый есть проти юнійныхъ робôтникôвъ, поступае въ той самый спосôбъ, якъ поступали приятелѣ англійского короля Джорджа проти американьскихъ кольоністôвъ, котрѣ бороли ся за житє и свободу пôдчасъ революційнои войны, (або якъ поступають хрунѣ въ Галичинѣ голосуючи за дреглѣ, ковбасу та горѣвку на своихъ кривдителѣвъ).

Такій чоловѣкъ есть зрадникомъ великои справы и неприятелемъ чоловѣка, що боре ся за лѣпше домôвство и лѣпше житє для своеи жѣнки и дѣтей.“

Жевртуйте на Р. Бурсу.

„SVOBODA“
(LIBERTY)
HE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$2.00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“ черезъ Книгарню Шевченка ул. Чарнецького 26, Львôвъ.

Оплачувати ґазету треба все-гда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы єго адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, також свôй старый адресъ.

Що дієть ся на Україні?

Крім загального гнету, під яким стогнуть усі народи російського царства, на російську Україну наляг іще нечуваний гнет національний, якому рівного не має в ніякій иньшій країні, поневоленій російським правительством. Царське правительство враз із велико-руськими шовіністами завзяли ся переробити 30 міліонів Українців на Великорусів і в тій ціли національний розвиток української суспільности сковано в Росії такими кайданами, яких ніхто иньший не носить у цілім сьвіті. Найважнійшою прикметою народа є його рідна мова, отже російське правительство напосіло ся головно на українську мову, сподіваючи ся, що коли український нарід або бодай більша часть його позбудеть ся рідної мови й велико-руську мову стане вважати своєю рідною, тоді сьміло буде можна сказати, що в Росії нема Українців, тільки „адін рускій народ“. До сеї своєї цїли пішло російське правительство тою дорогою, що усунуло українську мову з друку, школи, уряду й церкви, одним словом, із усего публичного житя. І так на Україні не вільно друкувати нічого по українськи, тільки белетристику (т. є. поезії, оповіданя, повісти і т. д.); не вільно привозити зза границі ніяких книжок, друкованих по українськи; не вільно в школах, урядах і церквах уживати української мови; не вільно видавати по українськи ніяких ґазет; в кінці українські вистави підлягають богато острійшій цензурі, як театральні вистави на иньших мовах, а крім того українськии театр мусить виставляти що вечера дві штуки: найперше російську і аж опісля українську.

Очевидно, що таке переслідуване української мови мало дуже сумні наслідки. Українську мову зіпхнено до становища мови мужиків, тай то той мужик і в школї і в уряді і в церкві і в війську і з друкованого слова переконував ся, що та мова якою він говорить, се щось гірше від мови великоруської, якою говорить всяке паньство, якою учать у школі, проповідують у церкві, друкують книжки.

Через таке понижене і переслідуване української мови не могла розвинути ся як слід українська література, наука, штука і загалом українська культура і коли український нарід усе таки ще живе і своєю літературою може повеличатись навіть перед чужими, то се тільки завдяки тій відпорній силї, яку має кождий живий нарід, і завдяки тим великим з'усилям і жертвам найліпших синів України.

Коли по поневолених землях великої російської держави повіяло весною свободи, коли поневолені народи зняли ся до боротьби за хліб і свободу і мов розбурхані морські хвилї грозять затопити царський престол враз із усею неправдою, яка ішла з него, — то й на Україні заворушило ся. І природна річ, що першим, про що заговорено на Україні, було знесене указу з 1876 року, розковане рідного слова. І ми бачимо, як ґуберніяльні і повітові земства, університети, міські ради, ріжні товариства, редакції ґазет, принагідно зібрані гурти людий, в кінці поодинокі люди звертають ся в сю хвилю до російского правительства з просьбою о знесене указу з 1876 р.

Що українські люди заговорили про розковане рідного слова, се сьвідчить, що неволя рідного слова болить їх, що вона глибоко врізала ся в їх душу, — але спосіб, в який вони заговорили про розковане рідного слова, сьвідчить, що тим українським людям, які слали до російського правительства просьби о знесене указу з 1876 року, далеко ще до зрозуміня української справи в загалї.

Для Росії настав тепер великий час. Під ударами вибухів народного гніву царський престол уже сильно захитав ся і туй-туй упаде, а з ним упадуть і ті несправедливі порядки, які доси давили все жите в Росії, аби зробити місце свобіднійшому устроєви. Певна річ, робучий нарід ще занадто темний і неосьвідомлений, ще занадто неприготований, аби в революції, яку тепер переживає Росія, покінчити раз на все із своїми гнобителями і вибороти собі хліб і свободу, — але все таки порядки, які настануть тепер у Росії, мусять бути свобіднійші від дотеперішних. Се зрозуміли майже всї народи Росії і всї вони на численних зборах (у Росії нема свободи зборів, але люди самі установили собі право свобідно збирати ся!) домагають ся знесеня абсолютизму і перестрою Росії на свобіднійших основах.

Тільки Українцї, замість домагати ся перестрою Росії на свобіднійших основах, перестрою, серед якого Україна дістала-би національно-політичну автономію, право рішати самій про свої справи, замість іти на зустріч будучности, — хотять випросити у самодержавного царя тільки знесене указу з 1876 р., не рушаючи зовсім основ теперішного російского державного житя, а противно, покликаючи ся навіть на ті основи, доказують, що знесене указу з 1876 р. не містить у собі нічого небезпечного для самодержавія. А тимчасом справу треба би поставити далеко ширше і домагати ся повного перестрою Росії, домагати ся національно політичної автономії для України, аби Українцї самі рішали про свої потреби. Бо при самодержавію одно правительство може знести указ із 1876 р., а друге правительство так само може скувати нашу мову ще гіршими кайданами; а навіть при найгарнійшій конституції, коли-б она була централїстична і коли-б усі справи були полагоджувані тільки в однім центральнім парляментї, поодинокі країни могли б бути покривджені; і тільки тодї Україна як і всї тепер поневолені країни зможуть зажити своїм житем, коли самі будуть рішати про свої потреби.

І так замість слати просьби до царського правительства о знесене указу з 1876 р., треба би Українцям пристати до того революційного руху, який розгорів ся тепер у цілій Росії, обхапуючи і ті круги, які доси не були революційними. На Україні рух сей обхопив меньше людий з інтелїґенції, письменників і т. п., ніж у иньших країнах Росії, але й тут іде між робучим народом революційна робота в цїли поваленя самодержавія, а ведуть її головно „Революційна Українська Партія“ (Р. У. П.) і „Українська Соціяль-Демократична Спілка“, що вважає себе частиною „Робітницької Соціяль-Демократичної Партії Росії“. Крім тих двох соціялїстичних орґанізацій, які розвели між українським народом справді живу революційну роботу, є ще на Україні „Українська Соціялїстична Партія“ (У. С. П.), яка одначе послідними часами зовсім не дає знаків житя, а також „Українська Народна Партія“ (У. Н. П.), націоналїстична у своїх стремлїнях, які одначе проявила поки-що тільки в трьох виданих брошурах, не проявляючи ніякої діяльности між масами. Значить, в рахубу можна брати під сю хвилю тільки „Революційну Українську Партію“ і „Українську Соціяль-Демократичну Спілку“, які у своїй роботї подібно до леґальних українських діячів також не виявляють зрозуміня для національно-політичної автономії України.

14 мая 1905 р. М. Л.

Не вôльно въ церквѣ кричати!

Сего мѣсяця въ повѣтовôмъ судѣ въ Pottsville, Pa., — вôдбула ся въ своимъ родѣ дуже цѣкава росправа. — Американьскій судъ розбиравъ слѣдуючу справу: О. К. Лавришинъ зъ Shenandoah — выказовавъ въ церквѣ недостойне священичого стану поступоване О. Обушкевича взглядомъ рускои парохіи въ Jersey City, и хорого тамошного пароха О. Н. Пôдгорецкого. Тѣ исторіи нашимъ читателямъ знанѣ докладно. Пôдчасъ того вôдозвавъ ся голосно въ церквѣ головный секретарь вôдъ Общества Димитрій Вандзѣлякъ. Справа прийшла передъ судъ. По переслуханю свѣдкôвъ — присяжнѣ судіи узнали одноголосно виннымъ Д. Вандзѣляка — а судія засудивъ его на грошеву кару и на заплачене коштôвъ процесу. Вымѣръ кары — рѣчь маловажна: Важне лишь одно слово: „виненъ“. Розумѣе ся, — для такого Вандзѣляка — тай для „казеты“ навѣть выроки судовѣ нѣчого не значать. — Засудженый бувъ Гладикъ — але вôнъ каже, що се ничь — засудженый Вандзѣлякъ — тай знову каже, що то ничь.

Лишаесь теперь пытане — хто тому всему виненъ? Нѣхто иншій тôлько старый чоловѣкъ, апостолъ мира — О. Обушкевичь. Вôнъ навчивъ свои чада и въ „казетѣ“ и въ церквѣ и приватно обкидати людей болотомъ, ширити брехнѣ, сѣяти ненависть. — Мы здае ся дочекаемо, що О. Обушкевичь, — заки стане передъ судомъ божимъ, буде мусѣвъ передъ американьскимъ судомъ оправдати ся изъ своеи крайно поганои роботы.

К.

Позôръ!

Компаністы знищили бы юнію, еслибъ лишь могли.

Декотрымъ майнерамъ здае ся, що коли слѣдуючого року скôнчить ся часъ угоды мѣжь компаністами а майнерами, то компаністы зъ власнои своеи волѣ и доброго серця дадуть майнерамъ пôдвышку и лѣпшѣ условя працѣ.

Кождый хто такъ думае е въ блудѣ. Компаністы нѣколи не дали пôдвысшеня зъ своеи власнои волѣ, а лишь тогды, коли майнеры змусили ихъ до сего.

И теперь они не зроблять инакше. Деякѣ аґенты компанистôвъ пускають такѣ поголоски, щобы приспати робôтникôвъ, вôдвернути ихъ увагу на иншѣ справы а черезъ те ослабити ихъ старане о взрôсть и силу юніи. Що дальше зъ того выходить — легко догадатись. Єслибъ юнія ослабла а прийшовъ часъ вôдновити згоду мѣжь компаністами а майнерами, тодѣ компаністы не то що не схотѣлибъ пôднести платнѣ але ще змеяшилибъ еѣ. Чи того жадають майнеры? Здае ся, що вôдповѣди на се не треба чекати.

Деякѣ угоды въ декотрыхъ дистриктахъ кôнчать ся вже въ мартѣ слѣдуючого року, треба отже, щобы жаданя майнерôвъ въ тихъ округахъ були попертѣ цѣлою юніею и щобы юнія була сильна, инакше компаністы не будутъ зъ еѣ голосомъ рахуватись. Єсли юнія не буде до того часу сильною, а тому не буде нѣхто виненъ лишь самѣ робôтники, то всѣ компаністы злучать ся разомъ и „розбостують“ юнію а платню робôтникамъ знижать. Отже є небезпеченьство, яке грозить робôтникамъ а одинокою радою на се, якъ мы вже неразъ говорили є те, щобы всѣми силами старатись о змôцнене юніи, притягати новыхъ членôвъ и т. п.

Въ сей спосôбъ майнеры показалибъ компаністамъ, що не лишь они (компаністы) могуть лучитись разомъ въ могучу силу, але що майнеры потрафлять те саме зробити.

Нещаснѣ люде, що працюючь тамъ де нема юніи. Слово и воля компаністы тамъ свята. Вôнъ платить тôлько робôтникамъ, що самъ схоче и обходить ся зъ ними якъ самъ хоче — а робôтникъ не може упôмнутись о свои права, бо не зъорґанізованый, та боить ся утратити свою роботу.

Урядники Юніи Сполученыхъ Углекопôвъ старають ся всѣми силами зъорґанізувати людей по такихъ плейзахъ. Теперь, примѣромъ, орґанізують они майнерôвъ въ середнôй Пенсилвеніи и около Пітсбурґа. Алежь треба знати, що Урядники Юніи безъ помочи людей самѣ не много могуть зробити. Треба однакъ, щобъ робôтники имъ въ тôмъ помагали. Кождый мае своихъ приятелѣвъ и знакомыхъ и кождый може скорше намовити до юніи свого приятеля и знакомого, якъ организаторъ, що приѣде на плейзъ и выголосить кôлька бесѣдъ. Єсли такъ кождый робôтникъ сповнить свôй обовязокъ, если кождый стане организаторомъ середъ своихъ приятелѣвъ та знакомыхъ, тодѣ певно юнія скрѣпне скоро та взросте до такои силы, що и капіталісты будуть мусѣли зъ нею рахуватись. Тому позôръ!

Заворушення въ Росіи.

Петербургъ 18. Міністеръ Булиґінъ выготовляе плянъ, дебы заступники народа були выбранѣ зъ помѣжь чотырсхъ станôвъ, именно: шляхты, духовеньства, посѣдачôвъ землѣ и селянъ. Тѣ заступники народа малибы лишь голосъ дорадчій. Міністеръ Булиґінъ мае також въ короткôмъ часѣ скликати маршалкôвъ дворяньства, президентôвъ земствъ и начальникôвъ мѣстъ, щобы зъ ними нарадитись надъ тымъ проектомъ.

Варшава 19. Оденъ робôтникъ хотѣвъ утѣчи передъ двома тайными аґентами на Медовôй улици, нагло роздавъ ся пекольный гукъ, робôтника сего и обохъ аґентôвъ розôрвало на кусники, пять осôбъ, що тамтуда переходили, смертельно раненыхъ, 16 осôбъ лекше. Въ коротцѣ справа выяснилась. Тою улицею мавъ вертати ґубернаторъ Варшавы ґен. Максимовичь и та бомба правдоподôбно була для него призначена. Тымчасомъ поліція звернула увагу на заговорщика и двохъ аґентôвъ зачало його слѣдити. Заговорщикъ хотѣвъ уйти ихъ уваги, и утѣкаючи, черезъ неосторожнôсть отерь ся о муръ, черезъ що стиснувъ бомбу, котру мавъ въ кишени и она експльодувала. Заговорщикъ сей называе ся Добровольскій и бувъ шевцемъ.

Одеса 22 мая. Поліція вôдкрила тутъ фабрику бомбъ, и знайшла 137 зовсѣмъ готовыхъ бомбъ, схованыхъ пôдъ камѣнемъ въ пивници дому, въ котрôмъ мешкало 22 мущинъ. Поліція арештувала чотырохъ людей, самыхъ студентôвъ.

Петербургъ 23. Пôсля пôвурядовои депеши зôставъ Калєевъ, убійця Сергія нынѣ рано повѣшеный. Передъ смертію принявъ въ своѣй кватирѣ попа, однакъ не яко попа, але якъ приватного чоловѣка. Коли заведено його пôдъ шибеницю, тогдѣ крикнувъ сильнымъ голосомъ: „Говорили, що я просивъ о прощене. Се е ложь. Я зôстаю вѣрный революційнôй партіи. Я не хочу жадного прощеня.

Въ тавридскôмъ городѣ за Петербургомъ, експльодували въ кôлькохъ мѣсцяхъ паки. Публика зôбрана въ городѣ перестрашила ся. Однакъ сейчасъ по експльозіи высыпало ся зъ пакъ велике множество революційныхъ вôдозвъ, котрѣ публика розхопила.

Лондонъ 23. Лондоньска поліція выкрила, що многѣ Анґлійцѣ давали свои пашпорты російскимъ революціонерамъ, на котрѣ они ѣздили до Росіи въ цѣляхъ революційнои аґітаціи. Оденъ чоловѣкъ въ Петербурзѣ, котрого розôрвала бомба въ его помешканю, мавъ при собѣ пашпортъ, выставленый на имя одного лондоньского актора. Поліція арештувала того актора и много иншихъ осôбъ, котрѣ зъ прихильности до

російского революційного руху, давали російскимъ революціонерамъ свои пашпорты.

Петербургъ 23. Якъ „Новое Время" доносить, предложено міністрови фінансôвъ плянъ, заведеня мѣста теперѣшныхъ приватныхъ убезпеченъ на житє, державнои системы убезпеченя.

До містра справедливости внесли петицію робôтники зъ фабрики патронôвъ въ Тулѣ, щобы вôнъ вглянувъ въ надужитя, якѣ панують въ тôй фабрицѣ. Фабрика ся дôстала замовлене на 15 міліонôвъ патронôвъ. Однакъ робôтники побачивши, що до робленя тыхъ патронôвъ уживають старого и зôпсованого матеріалу, постановили такъ довго не робити, доки правительство не вгляне въ тѣ шахрайства.

Англійскі, нѣмецкі и французскі капіталісты обѣцяли пожичити Росія 800 міліонôвъ рублѣвъ, коли Росія за кавцію поставить деякі зелѣзні дороги.

Варшава 23. Вôдъ оголошеня царского указу, гварантуючого свободу релігійну, 26 тысячь Поляковъ перейшло зъ православія назадъ на католицизмъ.

Баку 24. Губернаторъ Баку князь Накахідзе поцѣленый бомбою, згинувъ нынѣ о год. 3. пополудни, коли ѣхавъ своею повозкою. Оденъ ляйтнантъ, що товаришѣвъ губернаторови и оденъ прохожій згинули також. Вôзникъ тяжко покалѣченый.

Варшава 24. Шефъ поліціи зъ Сѣдлецъ зôставъ небеспечно раненый вôдламками бомбы, яку кинувъ на него якійсь чоловѣкъ. Три инші особы що були недалеко шефа поліціи, зôстали тяжко ранені. Заговорщикъ щасливо утѣкъ.

Въ Варшавѣ, почавши вôдъ 17 лютого до нынѣшнього дня, було загаломъ 87 атентатôвъ на рôжні значнѣйші личности, що дали ся вô знаки народови и майже у всѣхъ тыхъ заговорахъ, заговорщики щасливо утѣкли передъ поліцією.

Кіѣвъ 24. Губернаторъ Клейгельсъ приказавъ всѣмъ жидамъ, що не дôстали позволеня осѣсти въ Кіевѣ, щобы сейчасъ забрали ся до своихъ мѣсцъ приналежности пôдъ загрозою кары.

Варшава 25. Тутешні жиды соціялісты кинули ся вчера вечеромъ на домы розпусты и нôчні шинки, удержуваній жидами и зачали ихъ нищити. Поліція тримала ся зъ далека и розганяла лишь бôльші збѣговиска народа. Борба тота тревала до пôзна въ ночи. Много осôбъ є раненыхъ. Много раненыхъ студентôвъ вôдвезено до шпиталю. Пôсля новѣйшихъ депешъ, въ тôй борбѣ робôтникôвъ зъ властителями домôвъ розпусты згинуло чотырохъ людей а трийцять е покалѣченыхъ.

Баку, Кавказъ, 25. Бомба, котра убила губернатора князя Накахідзе, зôстала кинена до повозки, коли вôнъ вертавъ зъ вôдвѣдинъ въ перского конзуля. Повозка зъ губернаторомъ зôстала розôрвана на кусники. Разомъ згинуло чотыри особы, мѣжъ ними двохъ Персôвъ. Заговорщикъ утѣкъ, є се правдоподôбно Вôрменинъ.

Петербургъ 25. Петербурске земство заявило ся за заступниками зъ помѣжъ народа, котрі мають мати контролю надъ буджетомъ и мають що року черезъ вôсемъ мѣсяцѣвъ вôдбувати наради.

Вôйна на Далекôмъ Сходѣ.

Парижъ 21. мая. Зъ порту Аґотъ поплинула російска фльота до острову Гайнанъ и тутъ кинула якорѣ, щобы набрати угле.

Токіо 21. Пôсля урядовыхъ донесень, дня 19 го мая прийшло въ Манджуріи до многихъ поменшихъ борбъ. Росіяне, вздовжъ цѣлого японського фронту, зъ выѣмкомъ правого крыла, выконали многі атаки, щобы выслѣдити силу японьскихъ позицій.

Гонконгъ 21. Загально думають тутъ, що Японцѣ позволять російскôй фльотѣ доплинути до Владивостоку, щобы доперва тамъ знищит подôбно якъ со сталось пôдъ Портомъ Артура.

Зъ Гайтонґъ доносять, що російска фльота опустила минувшои пятницѣ заливъ Гонґгое, и вôдплинула въ напрямѣ на пôвнôчь.

Петербургъ 21. Депеши зъ Гунзулінґъ вказують на те, що въ короткомъ часѣ прийде до великои битвы. Японцѣ концентрують великі войска напротивъ обохъ крилъ російскои армии. Ген. Лѣневичъ буде боронити свои позиціи до послѣдного.

Токіо 22. Дôйшла тутъ вѣдомôсть, що джунка зъ російскими офіцирами попалась въ японьску неволю. Офіцеры тѣ були висланй зъ Владивостока на звѣды.

Зъ поля вôйны доносять: Дня 20-го мая російскій вôддѣлъ, зложеный зъ одного баталіону інфантеріи, зъ одного реґіменту кавалеріи зъ двома арматами, заатакувавъ японьскі позиціи на схôдныхъ узгôряхъ коло Сантаку. Росіяне розпочали бомбардувати. Въ короткôмъ часѣ прийшла имъ значна пôдмога. Японцѣ рôвночасно дôстали пôдмогу и остаточно вôдперли Росіянъ. Росіяне пôдпалили село Ершігіфао и цофнули ся въ задъ.

Дня 20 мая. Заатакувала російска кавалерія японьскі позиціи на правôмъ березѣ рѣки Ліао. По двогодинной битвѣ цофнули ся Росіяне въ великомъ непорядку въ полудневo-захôдномъ напрямѣ, полишивши на побоевищи 300 убитыхъ и раненыхъ. Помимувши тѣ поменші борбы, ситуація военна въ Манджуріи не змѣнила ся.

Петербургъ 22. Ген. Лѣневичъ доносить, що два російскі вôддѣлы заняли долину мѣжъ рѣками Каакъ и Канда, побивши и розôгнавши японьску кавалерію и инфантерію. Ген. Лѣневичъ задумує посунути ся напередъ своимъ правымъ криломъ и въ сей спосôбъ загрозити Японцѣвъ на лѣвôмъ крилѣ.

Справа вымѣны вязнѣвъ еще не зôстала порѣшена. Частна вымѣна вязнѣвъ вже наступила, именно Росіяне выдали полонникôвъ зъ корабля „Сабу", котрий имъ попавъ ся въ руки. Въ міністерствѣ заграничныхъ справъ не думають, щобы загальна вымѣна полонникôвъ була можлива.

Петербургъ 22. Въ адміраліціи ожидають важныхъ вѣдомостей про фльоту адм. Рожественьского. Про його побутъ нѣчого до публичнои вѣдомости не подають, оправдуючи ся въ сей спосôбъ, що не суть втаемничені въ плянъ Рожественьского. Въ кождôмъ разѣ фльота російска находить ся теперь въ дорозѣ до мѣсця призначеня.

Чіфу 22. 100 узброєныхъ Японцѣвъ удало ся на покладъ російского корабля „Казанъ", котрый пôдчасъ облоги Порту Артура, бувъ уживаный яко шпитальный корабель. Японьске правительство постановило корабель сей задержати на тôй пôдставѣ, що его можна уживати також яко корабель военный. Послѣдні раненѣ зъ пôдъ Порту Артура будуть зъ того корабля перетранспортовані правдоподôбно на анґлійскôмъ корабли до Одессы. Тамъ також будуть вôдосланѣ 40 божевôльныхъ морякôвъ и жовнярôвъ.

Петербургъ 23. Адміралъ Бірілевъ зôставъ именованый командантомъ російскои фльоты на Спокôйнôмъ Океанѣ. Пôдъ его команду належать: фльота владивостоцка, фльота Рожественьского и Небоґатова, коли прибудуть до Владивостока.

Чіфу 23. Нынѣ вôдплынуло до Одессы 24 божевôльныхъ жовнярôвъ, котрі стратили розумъ пôдчасъ облоги Порту Артура. Они представляли страшный и болѣсный образъ. Одні зъ нихъ плакали, другі выли, инші смѣяли ся. Ихъ стерегли многі наставники.

Петербургъ 23. Вѣсти зъ поля вôйны вказують на недалеку велику битву. Ген. Лѣневичъ наступае на японьске центрумъ, по обохъ бокахъ зелѣзнои дороги. Не можна сказати на певно, чи Лѣневичъ стремить до битвы, чи лишь хоче выслѣдити силы Оямы.

Безуречно однакъ ген. Лѣневичъ готовить ся до битвы. Всѣхъ раненыхъ и хорыхъ, що находять ся въ Гарбинѣ и сусѣдныхъ мѣсцевостяхъ, казавъ перетранспортувати до Иркутска. Також выдавъ розказъ, щобы всѣ шпиталѣ були готовѣ до принимання раненыхъ. Се вказує на недалеку битву.

Петербургъ 23. Адміраліція не мае вже вôдъ десятьохъ днѣвъ жаднои вѣдомости вôдъ Рожественьского. Вѣсть, яку розпущено въ Лондонѣ, що адм. Рожественьскій померъ, уважають тутъ за безпôдставну.

Правительство російске, именуючи адм. Бірілева начальнымъ командантомъ російскои военнои фльоты, на передъ вже забеспечуе ся, на случай смерти, або зложеня команды черезъ Рожественьского.

Рига 23. Скôнчено тутъ будову двохъ новыхъ торпедовцѣвъ „Украина" и „Войской", торпедовцѣ тѣ зôстануть сейчасъ уоружени и прилучені до четвертого вôддѣлу фльоты, що пôйде на Далекій Сходъ. Командантомъ тои фльоты буде адм. Паренґо, и зъ початкомъ червня выплине фльота зъ порту Лібавъ.

Парижъ 23. Російскій міністеръ комунікаціи Гілковъ, вернувъ теперь зъ інспекційнои подорожи по Сибѣри и Манджуріи и розказує, що російске вôйско є доброго духа и зъ вѣрою глядить въ будучність. Армія російска є теперь такъ сильна, якъ нѣколи передтимъ. Вôдъ початку вôйны стратили Росіяне 200 тысячь вôйска. Ген. Куропаткинъ сказавъ, що его обовязкомъ є лишити ся на поли вôйны ажъ до самого кôнця.

Ген. Лѣневичъ телеграфуе цареви, що Японцѣ натирають на Росіянъ на цѣлôмъ фронтѣ.

Ген. Кавльбарсъ, котрый по ген. Гріпенберґу обнявъ команду надъ другою манджурскою армією, є хорый и поверне до Росіи.

Чікаґо 24. Доносять тутъ, що козаки ген. Мищенка напали дня 21 мая на японьскій шпиталь, убили чотырохъ дозорцѣвъ хорыхъ, а вôдтакъ пôдпаливши шпитальні припасы, цофнули ся въ задъ.

Прорѣзъ Гуншу 24. Напружене на поли вôйны є велике. Команданты ворожихъ армій якъ найточнѣйше слѣдять взаимно свои рухи. Велика битва є неминуча.

Шангай 25. Зъ достовѣрного жерела доносять, що нынѣ пополудни пять пароходôвъ зъ російскои фльоты добровольцѣвъ, три корабле зъ углемъ и оденъ кружлякъ прибули до вливу рѣки Янгтсе. Передъ вечеромъ вôдплили тѣ корабле до Ваинґъ, що лежить десять миль на пôвнôчь вôдъ Шангаи. Вôдъ довшого часу збирано тамъ великі припасы, призначені для російскои фльоты.

Петербургъ 25. Російска адміраліція рѣшучо заперечуе вѣстямъ розширенымъ зъ Манілѣ, що адмір. Того зôставъ побитый въ морскôй битвѣ на полудне вôдъ Формозы. Въ кругахъ маринарки уважають ту вѣсть за неправдиву и безпôдставну. Зъ всякою певностію можна сказати, що фльота Рожественьского находить ся 1000 миль на пôвнôчный сходъ вôдъ того мѣсця, де мала вôдбути ся битва.

Оденъ російскій адміралъ сказавъ: Мы знаемо еже вôдъ давна, що фльота Рожественьского не пливе дорогою попри Формозу, але великимъ лукомъ поза Японію. Мимо того я є певный, що до морскои битвы не прийде пôзнѣйше, якъ за десять днѣвъ.

Адміралъ Авелянъ, шефъ російскои адміраліціи сказавъ нынѣ, що Рожественьскій пливе на пôвнôчь, щобы станути до морскои битвы зъ Тоґомъ. Адміралъ Авелянъ рѣшучо заперечуе, щобы Рожественьскій бувъ слабый и просивъ о звôльнене его вôдъ обовязкôвъ.

Дальше сказавъ адм. Авелянъ, що Рожественьскій нѣколи не дасть ся замкнути въ якôмъ небудь портѣ, але змусить Тоґа до битвы на вôтвертôмъ мори. Рожественьскій потребуе лишь зачати бомбардувати яке небудь мѣсто на японьскôмъ побережу, и въ сей спосôбъ приневолить Тоґа до битвы.

Адміралъ Бірілевъ находить ся вже въ дорозѣ до Владивостока. Вôнъ мае надѣю станути тамъ скорше нижъ Рожественьскій.

Токіо 29. Въ суботу дня 27 мая рано прийшло до морскои битвы мѣжъ фльотою Рожественьского и Тоґа на кореаньскôй дорозѣ. Битва морска тревала еще и черезъ цѣлу недѣлю. Була се найбôльша морска битва, яку лишь історія знае. Въ битвѣ тôй вôднесли Японцѣ цѣлковиту побѣду, а російска фльота зовсѣмъ знищена. Слѣдуючі російскі корабле зôстали знищені: Найбôльший военный корабель „Бородіно", и „Александеръ ІІІ;" панцирники: „Адміралъ Нахімовъ", „Дмитрій Донськой" и „Владиміръ Мономахъ"; прибережный панцирникъ „Ушаковъ"; опанцерені кружляки: „Свѣтляна" и „Ємчугъ"; репараційный корабель „Камчатка"; и кружлякъ „Іртессінъ". То всьо зôстало затоплене. Въ японьскій руки попали ся: военні корабле: „Орелъ" и „Никола І."; прибережні панцирники: „Адміралъ Сенявинъ" и „Адміралъ Апраксинъ". Адміралъ Небоґатовъ зъ трома тысячами російскихъ морякôвъ попавъ въ японьску неволю. Що стало ся зъ Рожественьскимъ, на певно не знати. Одні телеґрамы подають що Рожественьскій згинувъ вразъ зô своимъ корабелемъ адміральскимъ „Князь Суворовъ". Корабель той мавъ зôстати затопленый. Другі телеґрами подають, що Рожественьскій зôставъ раненый и попавъ ся въ японьску неволю. Иньші еще подають, що Рожественьскій полинувъ, але зъ останками своеи фльоты утѣкъ до Владивостока. Докладныхъ вѣстей про ту морску битву еще нема. Всѣ тѣ донесеня походять зъ японьскихъ жерелъ, тому можна припустити, що они суть односторонні. Японцѣ подають до вѣдомости, що фльота російска зовсѣмъ знищена, а японьска фльота майже неушкоджена. Се є майже невѣроятне, бо якъ звѣсно, фльота Рожественьского була бôльша, чимъ фльота Тоґа. Нема сумнѣву, що Японцѣ вôднесли побѣду, и то цѣлковиту побѣду на мори, але всежь таки и они мусѣли понести значні страты.

Отже теперь послѣдна надѣя Росіи, фльота Рожественьского зôстала знищена, и Росіяне не мають вже найменшои надѣѣ на побѣду. Побѣдниками на мори и на суши суть Японцѣ. Однакъ пораженє Росіи — се пораженє російского самодержавного правительства, и кровю тихъ невинныхъ російскихъ жовнярôвъ, що сотками тысячôвъ лягли на поляхъ битвы, буде окуплена свобода російскихъ народôвъ. Теперь Росіи не лишаєсь нѣчого иньшого, якъ заключити зъ Японцями миръ, и закôнчити кроваву вôйну.

Вашінґтонъ 29. Побѣда Тоґа надъ Рожественьскимъ потверджена урядово. Страты Росіянъ незвычайно великі. Деякі депеши подають, що Рожественьскій стративъ 23 найлѣпшихъ корабелѣвъ. Близько 4 тысячъ російскихъ морякôвъ знайшло смерть въ филяхъ моря. Пôдчасъ битвы була погода, хочь море було дуже розбурхане.

Петербургъ 29. Найпôзнѣйше дôйшла тутъ вѣсть про погромъ Рожественьского. Коли Рожественьскій ѣхавъ на вôйну, сказавъ цареви: „Коли побю Тоґа, то дамъ тобѣ знати, а коли я зôстану побитый, тогди Того дасть тобѣ знати". И такъ справдѣ стало ся. Першi вѣсти якi прибули до Петербурга, походили вôдъ Тоґа. Вѣсть про погромъ Рожественьского зробила въ Росіи страшно пригноблююче враженє.

ЄСЛИ на якôмъ плейсѣ васъ є 10 до 15 Русинôвъ а хотѣли бы сте приступити до Союза, то заложѣть собѣ маленьке братство и напишѣть про се головному предсѣдателеви Konst. Kyrczow, 140 Essex Str., Jersey City, N. J. а вôнъ вамъ дасть близші поясненя и пришле потребнѣ рѣчи.

Жертвуйте на Р. Бурсу.

СПРАВЫ „СОЮЗА".

Головный Урядъ „Р. Н. С." на роки 1904 -1906.

Головный предсѣдатель — КОНСТ. КИРЧОВЪ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.
Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-предсѣдатель.........С. Митренко OLYPHANT, PA.
Заст. секретаря ....Йос. Кульчицкій BALTIMORE, M. D.
Заст. касіера ....А, Янковичь MC ADOO, PA.

Радни:

А. Валевскій..............St. Louis, Mo.
А. Семаницкій..............Trauger, Pa.
К. Кобанъ..................Olyphant, Pa.
Ал. Сорока.................Plymouth, Pa.
Иванъ Паридякъ........Terryville, Conn.

Ихъ заступники:

Ив. Сенько...................Jessup, Pa.
Ив. Посипанко...............Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровскій............Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:

О. А. Улицкій............Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій ....McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачь..............Mt. Carmel, Pa

Головный орґанізаторъ:

о. Н. Пôдгорецкій ....South Fork, Pa

ПОСМЕРТНÎ ВѢСТИ.

†

ХРИСТИНА ДУБЕЦЬ, жена Теодора, члена Р. Н. Союза, вôдд. 57 Cohoes, N. Y., упокоила ся 12-го Мая б. р.

РОЗАЛІЯ МОНЕТА, жена Лукача, члена Р. Н. Союза, вôд. 16 Lansford, Pa. упокоила ся 14-го Мая б. р.

Вѣчная имъ память!

Ч. 538. КВІТЪ $479.50

на чотыриста сѣмдесять девять доларôвъ и 50 центôвъ, котрî Андрей и Зузанна Планый отримали яко посмертну запомогу по сыну Василю зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Frederícktown, Pa., Apr. 23,1905.
Plani Andreas,
Zuzanna Boszak,
Emmanuel Mankovitz
g. cath. curator,
(другого свѣдка пôдпись нечитка́й).

Ч. 558. КВІТЪ $250.00

на двѣста пятьдесять доларôвъ, котрî п. Зузанна Старикъ отримала яко посмертну запомогу по мужу Яковѣ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Desloge. Mo, May 22, 1905.
Зузанна Старикъ.
Свѣдки { Свящ. Іоаннъ Кочуровъ, Михаилъ Фринцко.
Миколай Репакъ, предсѣд.,
Т. Ревакъ, секретарь.

Ч. 578. КВІТЪ $600.00

на шѣстьсотъ доларôвъ, котрî п Параска Врона отримала яко посмертну запомогу по мужу Кириаѣ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

St. Clair, Pa. May 22, 1905.
Параска Врона,
Свѣдки { Теодоръ Хиликъ, Геор. Поляньскій.
Иванъ Геборъ, предсѣдат.,
Мих. Дода, секретарь.

Рухъ

въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

БРАТСТВО

Св. Петра и Павла въ Фредериктавнъ, Па. вôддѣлъ 6 Руского Нар. Союза взываѣ всѣхъ своихъ членôвъ, щобы кождый явивъ ся на пôврôчный мітинґъ дня 18. Юнія и выровнавъ свôй довгъ. Хто не прийде на мітинґъ, буде караный послѣ статутôвъ.

Василь Молнарь, секр.

БРАТСТВО

Св. Отця Николая въ Питсбурґу ухвалило на рôчнôмъ мітинґу, що члены плейзôви, котрî не можуть бути на мітинґу, мають присилати мѣсячне до головного предсѣдателя нашого Братства на адресу:

N. Stefanovich,
619 Carson Str., SS. Pitsburg, Pa.,
М. Дмитрôвъ, секр. „Союза".

ПОВѢДОМЛЕНЄ.

Повѣдомляю всѣхъ членôвъ нашого Братства св. Ап. Андрея въ Бреславъ, Па. вôддѣлъ Р. Н. Союза 30, що пôврôчный мітинґъ вôдбуде ся дня 4-го Юнія 1905 о 2-ôй годинѣ пополудни. На мітинґу буде ся принимати новыхъ членôвъ до Братства за $1.50 вступного а до Р. Н. Союза послѣ статутôвъ. Буде также справоздане касове за пôвъ року и другî важнî справы до залагодженя. Также напоминаю всѣхъ членôвъ, щобы ся зôйшли на той мітинґъ и выробнали свôй довгъ. Котрый членъ безъ важнои причины не появить ся на той мітинґъ заплатить кару 50 цнт. а урядникъ $1.00.

Панько Леньо, секр.

БРАТСТВО

усп. Пр. Дѣвы Маріи въ Кросъ Форкъ, Па., вôддѣлъ Р. Н. Союза 88, буде принимати новыхъ членôвъ въ мѣсяцю Червню за половину вступного до Братства а до Союза послѣ статутôвъ. Запрашаємо всѣхъ Русинôвъ на Кроссъ Форкъ, котрî еще не належите до Братства и Р. Н. Союза, щобысте вступали до Братства и Р. Н. Союза, бо незнаєте, що васъ чекаѣ смерть чи калѣцтво.

Стефанъ Кѣнь,
секретарь Братства и Р. Н. С.

БРАТСТВО

св. Йоана Крест. устроѣ БАЛЬ на 10-го Юнія с. р. пôдъ числомъ 209 Ferry Str., Newark, N. J. Початокъ о годинѣ 6-ôй вечеръ. Вступъ 25 цнт. вôдъ особы. Музыка добра, руска, може заграти рôдну руску нуту, польску, анґельску и т. д. За порядокъ и за гутливе приняте ручить бальовый Комітетъ. На той баль запрошуємо всѣхъ честныхъ братôвъ и сестры.

Федоръ Олѣйникъ, предс.,
Николай Кухта, секретарь,
472 Market Str.

ПОВѢДОМЛЕНЄ.

Пôврôчный мітинґъ братства Св. Й. Хрестителя въ Buffalo, N.Y. вôддѣлъ Союза 15. вôдбуде ся дня 4-го Юнія тамъ де звычайно о 1-ôй годинѣ пополудни. На той мітинґъ маѣ явити ся кождый урядникъ пôдъ карою $1.00, кождый членъ пôдъ карою 50 центôвъ. Члены мусять на мітинґу выєсновити свои довги до братства и Союза. На мітинґу будуть прочитанî доходы и розходы за пôвъ року. Також будемо принимати новыхъ членôвъ. Братство наше платить совѣстно запомогу въ разѣ слабости а „Союзъ" платить 600 доларôвъ посмертного за мужа и 300 за жену та другî запомоги. Тому, Братя Русины, приступайте до насъ а не валяйте ся по чужихъ кутахъ за свои грошѣ.

Панько Мацко, предс.,
Н. Лещишинъ, секр.

ВАЖНЕ!

Братя Русины въ Monessen, Pa. и околици, даємо вамъ до загального вѣдомости, що братство св. Йоана Крестителя въ Monessen, Pa., вôд. Р. Н. С. 62, буде принимати въ мѣсяцю Юнію и Юлію новыхъ членôвъ безъ вступного. Отже, дорогî братя Русины, не тратьте доброи спосôбности, але приступайте до братства, бо маєте добру нагоду и такъ само и до Р. Н. Союза, у котрôмъ забезпечите себе и свои родины.

Даниілъ Федорчакъ, секретарь.

ПОВѢДОМЛЯЮ

всѣхъ членôвъ бр. Усп. Пр. Б. въ Powhatan, W. Va. 49 вôддѣлъ „Союза", щобы зôйшли ся на мітинґъ 4-го Юнія о 11-ôй рано, урядники пôдъ карою $1.00, члены пôдъ карою 50 цнт. На мітинґу маѣ кождый выробнати свôй довгъ. Будемо також выбирати предсѣдателя и секретаря.

Йос. Дѣдицкій, секр.

ПОВѢДОМЛЕНЄ.

1) Отсимъ повѣдомляю всѣхъ членôвъ братства Св. Отца Николая въ Pittsburg, Pa., що кождый членъ маѣ ся явити на мітинґъ дня 11. юнія 1905, понеже є дуже важна справа, яку маѣ ся на тôмъ мітинґу полагодити. Тî члены, котрî платять больше якъ $1.50 за тикетъ необовязанî прийти, хиба що самî схотять.

2) Повѣдомляю тыхъ членôвъ Бр. св. О. Николая, котрî еще не мають грамотъ зъ „Р. Н. Союза", щобы сейчасъ прислали свою Деклярацію на адресъ: Rev. N. Stefanovich, 619 Carson Str., SS. Pitsburg, Pa.

3) Кождый членъ Бр. св. О. Н. повиненъ точно платити свое мѣсячне, бо котрый членъ незаплатить, за три мѣсяцѣ, той буде зъ Брацтва вымазаный и зъ Р. Н. Союза, а не такъ якъ до того часу, що кôлькохъ членôвъ по пятьохъ мѣсяцяхъ приносили мѣсячне. Прошу на тое уважати, бо не можна мѣсячне по пятьохъ мѣсяцяхъ принимати.

Н. Войтовичь, предс.

ЧИТАЙТЕ, БО ВАЖНЕ!

Братство Успенія Пресв. Богородицѣ въ Алегени, Па. вôддѣлъ 56 Р. Н. Союза повѣдомляѣ всѣхъ своихъ членôвъ, що пôврôчный мітинґъ вôдбуде ся дня 11-ого Юнія. Кождый членъ маѣ явити ся въ гали точно о годинѣ 1-ôй по полудни пôдъ карою 50 цнт., а вôдтакъ буде ся здавати рахунки розходу и приходу зъ минулого пôвъ року, буде ся радити о дуже важныхъ справахъ, якî кождого члена будуть интересовати. Таксамо буде ся приймувати новыхъ членôвъ за половину вступного, тожь братя прийдѣть а мы васъ радо приймемо. Не зволѣкайте, бо часъ вже перестати по чужихъ порогахъ волочитись а пора намъ злучитись въ правдиву руску орґанізацію т. є. „Союзъ", бо нема силы надъ злуку и єдность.

Урядъ братскій.

В ТОВАРИСТВІ

Запоровкої Сѣчи і в відділі 117 Р. Н. Союза в Ню Йорку відбудуть ся вибори нового Комітету в Суботу дня 17-го Червня і буде ся принимати нових членів до товариства без вступного, а до Союза після статутів.

Білобрам, секретарь.

ХТО СЕ?

Якійсь чоловѣкъ зъ Carteret, N. J. прислав дня 19-го Мая, 1905, на мои руки $4.80 а не давъ свою адресу. Прошу щобы менѣ подавъ свою адресу, щобымъ знавъ вôдъ кого тî грошѣ. Я знаю добре, що то грошѣ до Союза, але не знаю вôдъ кого, бо того члена на нема въ нашôмъ числѣ, що єго имя на ковертѣ.

Т. Барна, секретарь братства св. Володимира Великого и Р. Н. С. вôддѣлъ 58, Box 185, Ramey, Pa.

Програма

повечевого вечерка, якій вôдбуде ся 4-го Юнія въ Ческой Гали, въ Ню Йорку.

1. Вступне слово.. А. Курила.
2. „Ой по горѣ по высокôй" слова Федьковича, муз. М. Вербицкого ....Мужескій хоръ.
3. „Перша Украиньска Рапсодія" сольо форт. Завадского .....Е. Константкевичь.
4. Декламація „Каменярѣ" Франка.................Е. С.
5. Сольо скрипкове ....Н. К.
6. „Минули лѣта молодіи „сольо сопранове, слова Шевченка, муз. Нижанковского.........Б. Стеткевичь.
7. „Вѣтрогоны" сольо фортеп. Нижанк.......Е. Константкевичь.
8. „Не згасайте ясні зорѣ" муз. Матюка.....Мужескій хоръ.
9. „Веснôвка", сольо сопранове ....Б. Стеткевичь.
10. Сольо скрипкове .....Н. К.

Початокъ концерту о годинѣ 8. вечеромъ.

На концертъ запрашаѣ всѣхъ Русинокъ и Русинôвъ.

Комітетъ.

Дальшѝ жертвы на будову гр.-кат. церкви въ Ст. Люісъ, Мо.

1) Всеч. о. Θ. Обушкевичь дня 8 мая 2.00
2) Братство въ Рамей, Па., ч. 58 Союза дня 8 мая 10.00
3) Братство въ Мекаду, Па., ч. 7 Союза дня 10 мая 10.00
4) Братство въ Бинґгамтонъ, Н. Й., ч. 63 Союз., дня 21 мая 3.00

За всѣ тî жертвы складаѣ щиру подяку и просить о дальшî ласкавî датки — Рада Церковна.

Збирайте грошѣ
НА РУСКУ БУРСУ
въ Йонкерсъ, Н. Й.
и вôдсилайте до:
Rev. Paul Tymkievich,
69 Linden St., Yonkers, NY.

Чеки и моніордеры выписуйте на имя касіера:
John Glowa, treas. R. N. F.

Вôдозва.

Симъ извѣщаю всѣхъ кого интересуе, що вышла зъ друку и вже оправлена давно заповѣджена книжка

„Духовныи пѣсни".

Книжка мѣстить въ собѣ 201 россійскихъ и 50 украинськихъ пѣсней. Книжка ся оправлена въ скôрянôй мягкôй оправѣ, можна еѣ носити въ кишени. Цѣна однои книжки зъ почтою $1.00. Зъ тою справою прошу звертатись по адресу:

Rev. J. Kolesnikoff,
517 Broadway, Scranton, Pa.

Справоздане зъ дотеперѣшныхъ доходôвъ и розходôвъ „Народного Фонду" за часъ вôдъ Новембра 1903 до 15 Мая 1905 р.

ДОХÔДЪ.

Ласкавî датки жертводателѣвъ зъ датками на „академиковъ галицкихъ" включно . . $2086.42

РОЗХÔДЪ.

Марки народнî	27.00
Книги секретарскî и касіерскî	8.95
3 печатки и 750 ковертъ	5.75
Друки	30.00
Выдатки почтовî секретаря до Февр. 1904 р.	27.94
Народнî марки	21.56
Фотоґрафіи бл. п. о. Бончевского	20.75
Закупно годинки на церковь въ St. Louis, Mo.	20.00
Выдатки адміністраційнî до 7 Мая 1904	37.61
На дôмъ „Р. Бурсы" въ Йонкерсъ, Н. Й. 18 Авг. 1904 р. удѣлено	950.00
На выдатки „Бурсы" 11 Дец. 1904 р. удѣл.	266.88
За книжку о вѣчу, тикеты, листы и т. д. (заплачено въ Августѣ 1904 р.)	103.75
На церковь въ Мриголодѣ, Галичина 20 Марта 1905 р.	20.00
Чартеръ Бурсы	30.00
Рата на довгъ Бурсы за мѣсяць Апрѣль 1905	42.00
Датокъ на церковь въ Ст. Луисъ, Мо.	100.00
Тікеты на церковь въ Ст. Луисъ, Мо.	11.00
	1723.19
Доходу было	$2086.42
Росходу было	$1723.19
Остало въ касѣ 15 Мая 1905	$363.23

За „Народный Комітетъ":
За предсѣд.: *Н. Пôдгорецкій*, секретарь: *о. Павло Тимкевичь*, касіеръ: *Ив. Глова.*

Зъ галицкихъ образкôвъ.

Павло Штокалко.

1. Сынъ еміґранта.

Я стрѣтивъ на дорозѣ обдертого хлопчину. Бавивъ ся вербовымъ коникомъ.

Лице замурзане. Бѣдный хлопчина! Такій малый а вже є улицетворенемъ галицкои нужды.

Пытаю: — Що ты робишь сынку?
— Бавлю ся.
— А дежь твôй тато?
— Въ Канадѣ.
— А не скучно тобѣ сынку?
— Цомъ не скучно, скучно.

И закрутилась мовь горохъ сльоза въ очахъ бѣдного чоловѣка.

2. Не треба.

Ранѣсько. Що ино шарѣе. Въ вѣкнахъ нужденных хатъ видно млавî свѣтла. Люде вже повставали. Господинѣ прядуть. Дехто порае ся коло вареня картофель, на котрî дѣтвора очѣкуе нетерпеливо. Дехто ранѣсько йде вже до двора на роботу. Грицъ молодый паробокъ, що задля нужды своихъ родичѣвъ прийшовъ на свѣтъ трохи упослѣдженый и на душѣ и на тѣлѣ — йде першій зъ вилками до двора. Вôнъ спѣшить, щобъ не спôзнити ся. Чекае на роботу — а то буде вôдкидати солому вôдъ машины. Не самъ чекае, але больше такихъ нуждарôвъ, якъ вôнъ, що за 14 крейцарôвъ черезъ цѣлый день працюють. Та Гриць не мае нынѣ здає ся щастя. Хочь якъ спѣшивъ ся, хочь якъ стоявь довго, панъ економъ сказавъ: „Иди Грицю до дому, нынѣ тебе не треба; єсть васъ нынѣ за богато; завтра прийдешь".

Грицъ склонивъ ся, тай зъ похиленою головою пôшовъ поволи до дому, щобы выслухати вôдъ матери вдовы-халупницѣ нагану, що спôзнивъ ся на роботу.

3. Два нуждарѣ.

Грицъ сидѣвъ на присѣ коло хаты та зъ великимъ апетитомъ, якого певно не мае банкиръ по астраханьскôмъ кавиорѣ, заѣдавъ кусокъ чорного грубого жорнового хлѣба. Добрый бувъ той хлѣбъ. Такій смачный. А до того Грицъ бувъ голодный, бо цѣлый ранокъ рубавъ дрова изъ сухои вербы, що росла бѣля ихъ хаты, а котру треба було порубати, бо на иньше паливо ихъ не стати.

Грицъ заѣдавъ смачно. Гей Боже, Боже! Смачный то хлѣбъ. Того кусника чорного хлѣба не давъ бы вôнъ за найбôльшу булку. Бо що то булка, разъ два вкусишь, тай вже нема, а въ черевѣ якъ воркотало такъ коркоче. Смакуе Грицеви.

Се бачить добре брысько, песъ сусѣдскій, що передъ Грицемъ сидить, та мило — премило слѣдить кождый рухъ Грицѣ. А Грицъ не змарнуе анѣ дробиночки, такъ старанно ѣсть.

Якось Грицъ задививъ ся на брыська, та не спостерѣгъ ся, якъ ему выпавъ хлѣбъ изъ рукъ. А брысько на те тôлько ждавъ. Въ мить ухопивъ хлѣбъ та ставъ заѣдати, може еще смачнѣйше вôдъ Грицѣ. Бѣдный Грицъ кинувъ ся мовь опареный, хотѣвъ выдерти хлѣбъ, та не було що выдирати, бо брысько зъѣвъ.

А Грицъ затулывъ долонями очи и мовь дитина ставъ плакати — за кусникомъ чорного, грубого, жорнового хлѣба.

Зъ галицкои „Свободы".

Вôдозва.

Слава Исусу Христу!

Перемышль, колишня столиця рускихъ князѣвъ, еще р. 1761. посѣдавъ 8 церквей, зъ котрыхъ однакъ жадна не устояла ся до нашихъ часôвъ.

Сумна доля руского народа важко вôдбила ся на рускôмъ мѣщаньствѣ Перемышля. Число его змалѣло: оно з'убожѣло; не стало ему средствъ до вôдбудованя то упавшихъ, то погорѣвшихъ церквей. Навѣть катедральна церковь переходила гôрку судьбу ажь опинила ся въ Покармелитскôмъ Костелѣ!

Для духовныхъ потребъ рускихъ мешканцѣвъ мѣста Перемышля о числѣ звышь 10.000 душь теперь служать катедральна церковь „Рождества св. Йоанна Крестителя" и маленька дочерна церковь „Успенія Пресв. Богородицѣ" на передмѣстю „Болоню".

Тй храмы Божй нѣякъ не выстарчають духовнымъ потребамъ рускихъ мешканцѣвъ Перемышля.

Найбôльше пекуча потреба новои церкви въ Перемышли оказуе ся на передмѣстю „Засяне", де живе над 3000 душь Русинôвъ. На тôмъ передмѣстю були давнѣйше двѣ церкви, а по упадку послѣднои, навѣть площѣ по нихъ перейшли въ чужй руки.

Рускй парохіяне его передмѣстя переважно убогй зарôбники. Бажаючи помолитись та покрѣпитись словом Божимъ, маючи въ дорозѣ до рускои катедральнои церкви кôлька латиньскихъ богатыхъ храмôвъ, неразъ туды заходять зъ тои простои причины, що они близько, и въ сей спосôбъ нараженй суть на вôдчужене ся вôдъ свого прадѣдного св. руского обряду.

На тôмъ передмѣстю суть такожь школы и касарнѣ. Ту мае будувати ся краевый шпиталь, ту буде такожь кладовище. —

Не диво проте, що всѣ добромыслячй, дѣти рускои Церкви, плекають вôдъ довшого часу гадку построеня новои рускои святинѣ на сѣмъ Перемыскôмъ передмѣстю, а то тымъ бôльше, що катедр. Церковь не може навѣть помѣстити всѣхъ своихъ парохіянъ. На тую цѣль вже вôдъ р. 1893 збирають ся добровôльнй жертвы, зъ котрыхъ закуплено вже простору площу при Угорскôмъ трактѣ пôдъ будову церкви за цѣну 15 тысячь К.

Коли-жь число коренныхъ рускихъ мѣщанъ дуже змалѣло, а переважна часть рускихъ парохіянъ Перемыскихъ складае ся зъ убогихъ и голодуючихъ зарôбникôвъ, годѣ манити ся надѣею, щобы мѣсцевыми силами можна було те красне и богоугодне намѣрене въ дѣло ввести.

Тожь завязаный пôдъ покровительствомъ Преосвященного гр. кат. Епископа въ Перемышли комітетъ вôдзывае ся до всѣхъ кругôвъ высоко-патріотичнои и зъ свого пожертвованя широко-звѣсной Руси зъ отсимъ прошенемъ:

БРАТЫ! Згляньте ся на нашу велику потребу и не пожалуйте щедрого датку на будову рускои церкви въ Перемышли.

Бôльша слава Божа, спасене душь убогихъ рускихъ зарôбникôвъ, рускои молодѣжи школьнои и рускихъ воинôвъ въ Перемышли, тай охорона св. нашого руского обряду на сильно загроженôй позиціи нехай наклонить Вашй серця до поданя намъ помôчнои руки!

Зложѣть милостиво подôбно евангельскôй вдовици, лепту на будову рускои Церкви въ Перемышли, а такъ дѣломъ докажете, що серце въ васъ руске тай вѣра руска!

Жертвы грошевй просимо присылати чи то чеками, чи то переказами почтовыми пôдъ адресомъ гр. к. Еп. Консисторіи въ Перемышли. Всякй, хотьбы и найменшй датки будуть вписовати ся въ пропамятну книгу ктиторѣвъ и благодѣтелѣвъ Церкви св. Владиміра, въ Перемышли.

ЗА КОМІТЕТЪ:

† Константинъ Чеховичъ епископъ.

О. Миронъ Подолиньскій, Кустосъ Капитулы, Предсѣдатель. *О. Іоанъ Стрыйскій*, Канцлеръ Консисторіи, касіеръ. *О. Михаилъ Куневичъ*, ц. и к. протоерей на пенсіи. *Д-ръ Николай Антоневичъ*, высл. ц. к. Професоръ Гимназіи. *Левъ Шеховичъ*, ц. к. Совѣтникъ Суда, Мѣстопредсѣдатель. *О. Александеръ Зубрицкій*, парохъ катедральный. *Григорій Цеглиньскій*, ц. к. Директоръ Гимназіи. *Іоанъ Кириллякъ*, мѣщанынъ. *Іосифъ Кадыкъ*, мѣщанынъ.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Червень.

1	Ч.	Патрикія
2	П.	Талалея муч
3	С.	† Константина и Елены
4	Н.	6. О слѣпор., Василиска
5	П.	Михаила, Евф озвны
6	В.	Симеона, Мелетія
7	С.	† Обр. гл. св. Йоана

— 600 людей безъ роботы въ Sharon, Pa., зъ причины замкненя фабрикъ Carnegie Steel Company. Причиною застановленя роботы є те, що робôтники жадали пôдвысшеня платнѣ о 10 процентъ — на що компанія не згодилась.

— 150 робôтникôвъ працюючихъ въ фрейтъ ярдахъ въ Ballston, N. Y., страйкують, бо компанія не хотѣла платити имъ овертаймъ за Недѣлѣ.

—ПОТРЕБА дѣвчатъ, або молодыхъ хлопцѣвъ до шитя сорочокъ въ Baltimore, Md. Платять вôдъ штуки; можна заробити до 9 дол. на тыждень.

— БИНҐАМПТОНЬСКЙ Русины, Словаки и Поляки майже нѣколи не доносять властямъ коли народить ся дитина. Въ тôй справѣ заряджено слѣдство — виновники могутъ бути покаранй.

— МИНУВШОИ Недѣлѣ почалась Конвенція Православного Общества въ Клівеландѣ, О.

— СТРАЙКИ. Въ Syracuse, N. Y., страйкують цеглярѣ въ Нортъ Тонавандa теслѣ, въ Ніагара Фолсъ робôтники будôвляни.

—ВЪ Wheeling, W. Va., страйкують робôтники занятй въ Whitaker Glessner Co.

ВЕЛИКІЙ напливъ чужинцѣвъ до Сполученыхъ Державъ заінтересувавъ такожь президента Рузвельта и вôнъ хоче поручити конгресови, щобы ухвалено право въ силу котрого кождый іміґрантъ мусѣвъ бы заплатити 25 дол. поголовного податку вступивши на американску землю. Въ сей спосôбъ сталобъ неможливымъ для бѣдныхъ людей сюды приѣздити. Кромѣ сего хоче президентъ Рузвельтъ, щобы пускати до Сполученыхъ Державъ лишь певне означене число людей зъ кождои европейскои державы.

— ИТАЛІЙСКІЙ професоръ Guiseppe Levi зъ Медіоляну каже, що вынайшовъ средство, при помочи котрого можна лѣчити сухоты. 40 до 50 пôдшкôрныхъ встрѣкувань выстарчае, щобы вылѣчити чоловѣка.

— КОМПАНІЯ Iron City Sanitary Co. въ Zelienople, Pa., коло Питсбурга, розширяе свою фабрику; буде въ нѣй робити два разы стôлько людей що теперь.

— ПОЧАВШИ вôдъ 1-го Юнія робôтники, що працюють по фаундрахъ въ Бруклинѣ, Ню-Йорку, Вестчестеръ, Стейтенъ Айлендъ, Джерзі Сіті, Гобокенъ, Бейонъ и Елизабетъ мали дôстати 300 дол. денно за 9 годинъ працѣ а ихъ помôчники 2 дол.

— ГЕНРІ Райсъ, зъ Ню Йорку, що обкрадавъ краянокъ ѣдучихъ до краю — зôставъ засудженый на 4 роки криміналу.

— ВЕЛИКІЙ голодъ пануе въ наслѣдокъ посухи въ провинціи Seville, въ Ишпаніи. Правительство було змушене назначити для голодуючихъ запомогу въ сумѣ около пôвъ міліона долярôвъ.

— НОВА желѣзна фабрика мае побудоватись въ Ню-Лондонъ, Конн. Буде въ нѣй робити 250 людей.

— БАРОНЕСА De Witz Sahno сидить въ вязници въ Вашинґтонѣ за злодѣйство. Баронеса ся мала бути колись красою австрійского цѣсарского двора, а еѣ мужь є похресникомъ даньского короля. Колись богатй люде; находять ся они теперь въ крайнôй нуждѣ.

— СТРАЙКЪ въ вальцовни Aetna Nut Co. въ Southington Conn. страйкують палячѣ о пôдвысшене заплаты. Доси мали 1 дол. 80 цнт. денно,

— ВЪ Нюйорку страйкують броварнй боднарѣ. Жадають пôдвысшеня зъ 18 и 19 дол. тыжневои платы на 21 и 22 дол. та зменченя робучого дня зъ 9 на 8 годинъ.

— ВЪ Нюборгъ, Н. Й. страйкуе около 140 робôтникôвъ занятыхъ въ фабрѣ Abendroth and Root. Причина обнижене платнѣ.

— МАРКУСЪ Бравнъ іміґраційный інспекторъ американьскій зôставъ высланый вже другій разъ на Угорщину въ цѣли студійованя іміґраційного питаня. Вôнъ каже, що мадярска почта отвирала его письма, та що урядъ мадярскій намовляе своихъ горожанъ, щобы коли идуть до Америки не выбирали тутъ американьскихъ паперôвъ. Справа ся наробила тутъ великого крику и змусила президента зарядити слѣдство.

— КОМПАНІСТЫ хочуть обнижити платню майнерамъ въ полудневo-захôднôмъ Канзасѣ, Місурі, Індіянъ-Теріторі и Арканзо. Переговоры мѣжь компаністами а майнерами въ сѣй справѣ потягнуть ся зо два мѣсяцѣ. Єсли обѣ стороны не прийдуть до згоды, то зъ 1-имъ днемъ Септембра выбухне въ згаданыхъ стейтахъ страйкъ, якого тамъ доси не бувало.

— ВЪ Сербіи по убійствѣ короля Александра знова нема супокою. Всѣ часописи выступають проти теперѣшнои династіи Караґеорґевичôвъ и проти короля Петра. Деякй часописи домагають ся, щобы король Петро опустивъ край, если йому миле житє. Иньшѣ знова вытикають йому нездôбнôсть до правлѣня державою и кажуть, що його жде такій самый конець, якъ попередного короля. Часопись „Правда" предсказуе, що въ рôчницю замордованя короля Александра и Драґи се е дня 11 червня, не обôйде ся безъ проливу крови.

— ВЕЛИКОГО розголосу наробивъ въ Америцѣ въ послѣдныхъ часахъ Карло Гатфілдъ зъ Каліфорніи, котрый мавъ вынайти спосôбъ, якъ выкликати дощь въ означенôмъ часѣ и мѣсци. Карло Гатфілдъ, се молодый чоловѣкъ, мае 28 лѣтъ, и вôдъ давна вже думавъ о тôмъ, якбы то спровадити ожизняючий дощь въ посуху и довгй лѣта вôддававъ ся вôдповѣднымъ студіямъ. Остаточно труды його зôстали увѣнчанй успѣхомъ, якъ се выказали численнй пробы. Пробы робивъ въ Каліфорніи и въ другихъ мѣсцевостяхъ, и все спроваджувавъ дощь. Спосôбъ сей, якъ твердить Гатфілдъ є дуже простый и нема въ тôмъ жадної надзвичайнои штуки. Въ означенôмъ мѣсци, де мае упасти дощь, будуе вôнъ вежу зъ дощокъ. Въ нѣй умѣщуе 104 начиня наповненй хемічными кислотами, нимъ вынайдеными, тѣ кислоты розкладають ся, стягають вохкий воздухъ и дощь. Єслибы справдѣ сей вынахôдъ бувъ успѣшный, то булобы се великимъ добродѣйствомъ для людскости.

— ВЪ державѣ Индіяна пануе законъ забороняючий курити. Законъ сей понимають рôжно, рôжнй судіи, такъ що неразъ ажь до смѣшности се доводить. Деякй судіи карають продавцѣвъ тютюну, а не карають тыхъ, що курять. Иншй знова карають навѣть того, кого зловить поліція, що мае паперцѣ на паперосы. Однй судіи карають всякого що курить, другй знова позваляють курити але карають того, що потрактуе свого знакомого паперосомъ. А кары суть досить тяжкй, бо вôдъ 50 до 500 дол., а хто не въ можности заплатити грôшми той мусить вôдсидѣти въ арештѣ. Справдѣ цѣкавый законъ але бôльше умѣстный въ Африцѣ або въ Австраліи, чимъ въ свободнôй Америцѣ.

Всячина.

ЛИСТЪ ҐЕН. НОДЗУ.

Одна зъ пань зъ королѣвства польского, не одержавши мимо найгорячѣйшого шуканя жадныхъ вѣстей про мужа свого, що пôшовъ на вôйну до Манджуріи, вôднесла ся вконци просто до ґен. Нодзу, зъ котрого воякамн мавъ бороти ся еѣ мужь. По якôмсь часѣ она дôстала вôдъ адютанта ґенерала слѣдуючій листъ: Шановна и Ласкава Панѣ! Прочитавши листъ Панѣ зъ дня 13. падолиста 1904 р. я дôзнавъ глибокого враженя и щирого спôвчутя. Вôдъ наймолодшихъ лѣтъ служачи у вôйску, бувемъ въ неоднôй битвѣ, та видѣвемъ неодно нещасте, самъ перетерпѣвили неодну страшну хвилю. А теперь представляючи собѣ страшне положене Панѣ, чувемъ ся зворушеный особливо словомъ „дѣти". Бажаючи улекшити якъ найскорше тяжке положене Панѣ и усунути имлу, яка его покривае, звернувемъ ся сейчасъ до бюра бранцѣвъ въ Японіи, щобы сповнено мои жаданя, а притôмъ вложивемъ на мого адютанта обовязокъ, щобы выстаравъ ся о вѣдомости про мужа Панѣ вôдъ офіцирôвъ и жовнѣрôвъ, котрй брали участь въ битвѣ 9. липня минувшого року. Хтѣвемъ вôдъ нихъ одержати хотьбы малу вказôвку. О! якже смутно менѣ теперь повѣдомити Паню, що вôдповѣдь бюра бранцѣвъ и горячй забѣги мого адютанта не принесли менѣ жадныхъ вѣродостойныхъ вѣстей о п. Б. Панѣ позволять, що буду такъ смѣлый заявити, що зробивемъ все, що було въ моѣй силѣ и поробивемъ кроки въ тôй справѣ, якй тôлько поробити ся дали. Охъ! бѣднй дѣти и ихъ матѣръ! Хай Панѣ однакъ не думають, що самй однй находять ся въ такъ страшнôмъ положеню. То въ военнôмъ часѣ нѣчого надзвычайного. У насъ въ Японіи не мало такихъ сирôтъ и вдовиць! Не упадайте однакъ на дусѣ, нещасливй! Треба признати, що въ такихъ часахъ часто трафляе ся, що припадково не можемо дôстати докладныхъ вѣдомостей въ рôжныхъ квестіяхъ. Якбы мужь Панѣ бувъ перевезеный до Японіи вразъ зъ иньшими бранцями военными, то иравительство наше и людъ принявъ бы зъ великимъ поважанемъ и глубокою пошаною, такъ хороброго жовнѣра, що сповнивъ свôй обовязокъ для вôтчины. А въ разѣ нещастя, колибъ россійскй товаришѣ лишили его нежи вого на поли борбы, то наше японьске вôйско поховало бы его тѣло зъ почестями, якъ героя, що посвятивъ свое житє за державу, а хрестъ на могилѣ бувъ бы вѣчною памяткою. Кôнчачи листъ свôй спѣшу высказати Панѣ щире спôвчутє и правдиву пошану. 23. лютого 1905. Адъютантъ ґен. Нодзу." Пôдъ сподомъ дописано власноручно ґенераломъ: Зъ розказу ґенерала.

КАРА СМЕРТИ ВЪ ХИНАХЪ.

Декретъ цѣсарскій зносить „Е-ян-шѣ" т. е. „Кару смерти через покраяне тѣла на 10.000 частей" и выставлене головъ' преступникôвъ на видъ публичный. Вôдъ теперь найвысшою карою въ Хинахъ буде смерть через повѣшене. Декретъ той мае на цѣли приготовити публику хиньску на принятє нового кодексу карного, взорованого на засадахъ принятыхъ въ цѣлôмъ цивілізованôмъ свѣтѣ.

МÔЙ БРАТЪ УМЕРЪ ПЕРЕДЪ 150 РОКАМИ.

Передъ судомъ въ Лондонѣ оденъ свѣдокъ запитаный, чи мае братôвъ и сестры вôдповѣвъ: Я мавъ брата, але вôнъ умеръ передъ 150 лѣтами. Предсѣдатель, думаючи, що вôнъ жартуе, накричавъ на него. Та свѣдокъ выказавъ, що вôнъ говорить правду: Єго батько оженивъ ся першій разъ въ 19. роцѣ житя и тодѣ вродивъ ся єму одинъ синъ, що въ невдовзѣ померъ. 56 лѣтъ пôзнѣйше батько оженивъ ся въ друге въ 75. роцѣ житя и тодѣ уродивъ ся свѣдокъ, Теперь вôнъ мае 94 роки, отже вôдъ смерти першого его брата минуло справдѣ 150 лѣтъ.

Руска КНИГАРНЯ

продає

молитвенники, изборники, пѣснословцѣ, псалтырѣ, житя святыхъ, катехизмы, библіи, коляды, букварѣ, проводники, читанки, казки, повѣстки, спѣванники, театральнѣ штуки и другѣ поучаючѣ и забавнѣ книжки.

Катальоґи и цѣнники свѣтскихъ книжокъ замѣщуємо въ „Свободѣ“ кождого мѣсяця.

Адресуйте такъ:

Ruska Knyharnia
BOX 128
Scranton, Pa.

Цѣкавѣ книжки

* Америка ....15 ц.
Американьскій шляхтичь ....15 ц.
* Ангелъ та пустельникъ и другѣ рѣчи ....15 ц.
Борба клясъ и чому роботники орґанізують ся ....15 ц.
Весела книжочка зъ образками ....30 ц.
* Грѣхи міліонеровъ и т. п. С. 7 ..15 ц.
Дещо зъ історіи православнои місіи въ Америцѣ ....10 ц.
Дещо про звѣрята ....30 ц.
* Двѣ левады и т. п. С. 5 ....15 ц.
Дещо про права и суды въ Сполуч. Державахъ ....10 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6 ....15 ц.
Жовнѣръ ....10 ц.
Журавлѣ ....15 ц.
* Житє, заробки, орґанізаціи и т. п. въ Спол. Державахъ ....15 ц.
Зубъ за зубъ ....10 ц.
Капіталь и праця ....15 ц.
Конституція Спол. Державъ ....10 ц.
Книжка Рахункова ....50 ц.
Марія ....10 ц.
* Навернений Грѣшникъ ....20 ц.
Народный рухъ австро-угорскихъ Русинôвъ ....15 ц.
Образки и загадки ....10 ц.
Образки зъ Америки ....10 ц.
Оповѣданя ....15 ц.
Про вôдступникôвъ вôдъ рос. православія ....10 ц.
Провôдникъ руско-англійскій (тлумачь) ....50 ц.
* Про нутро землѣ ....25 ц.
Подземнѣ скарбы ....25 ц.
Покуса ....10 ц.
Розмова Поляка, зъ Русиномъ ....10 ц.
Руско англійскій словарець ....20 ц.
* Релігійнѣ вѣрованя старинныхъ народôвъ ....20 ц.
Смерть ....10 ц.
Тарасъ Шевченко ....15 ц.
Тимко Гаврилюкъ ....15 ц.
* Хто зъ чого жіє ....15 ц.
* Якѣ то є люде на земли, зъ 20 образками ....50 ц.

Тимъ, що схочуть занятись роспродажею повысшихъ книжокъ дамо добрый процентъ.

Безъ грошей не вышлемо книжокъ нѣкому.

Адресъ:

„SVOBODA“ BOX 353, SCRANTON, Pa.

ВАЖНЕ ДЛЯ ХОРЫХЪ!

Єсли маєте яку небудь хороту чи свѣжу, чи застарѣлу, напишѣть о пораду до

старокраєвого антикаря,

вôнъ вамъ пришле медицину, котра васъ напевно вылѣчить.

Має всѣ старокраєвѣ лѣкарства.

Адресуйте,: —22

M. Potocki, Olyphant, Pa.

П Р О Д А Ю

Книжки молитовнѣ и свѣтскѣ: рускѣ, польскѣ, словеньскѣ и мадярскѣ. Пишѣть по цѣнникъ.

Шифкарты до краю и зъ краю на всѣ корабельнѣ лініи.

Посилаю грошѣ до краю по найтаншой цѣнѣ.

13-21 Адресувати:

Stephen Kalakuka,
123 Sussex St.
Jersey City, N. J.

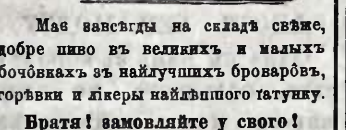
JOHN J. CAMPTON

Католицкій похоронникъ.

Вынайма тано керичѣ — ту и на околицю. —

410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

ГАВРІИЛЪ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRAD LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

оправляє книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясенѣ. Також робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменôвъ и т. д. За роботу ґварантує.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшѣ и найтаншѣ напитки всякого рода и пораду, де най лучше купити шифкарту.

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.

☛ Жени при породі дізнають особлившої опіки.

Офіс: 227 N. Shamokin Str. SHAMOKIN PA. | Телефон Nr. 1673

Юліянъ Копистяньскій
(Julian Kopyscianski)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлѣпшѣ напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки досконалѣ, цигара дуже добрѣ.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька!

Выробляє бра т кѣ машлѣ, шапки ѣдзнаки, коругвы, уніформы.

Цѣнникъ и пробы высылаємо даромъ.

Можете писати до насъ по руски, словеньски або польски

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

КАЛЄНДАРЬ

Руского Нар. Союза на 1905 р.

Пишѣть по Календарь и посылайте грошѣ лишь на адресу:

Rev. N. Strutynsky,
Box 375, Olyphant, Pa.

Цѣна дуже тана, бо сей великій календарь коштує всього 35 центôвъ.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Трометеръ)
при Рединьскôмъ дипѣ въ Shamokin, Pa.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ

Въ кождôмъ часѣ можна достати такъ горячѣ якъ и зимнѣ перекуски. Потравы прилагодженѣ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремѣ комнаты для родинъ. Найлучшѣ вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливѣ напитки. Цѣна дуже мала.

П Р О Т И О Г Н Я,

одинококій славяньскій аґентъ въ Лакавана Кавнті.

JOHN A. KOMARA,

напротивъ словеньского костела,

15⁄05 OLYPHANT, PA.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
Ю Л І Я Н Ъ Ч У П К А,
—адвокатъ,—
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Єго офісъ въ Scranton, Pa. є на 34 Lackawanna Ave. Але до Скрентонъ приѣзджає тôлько кождого понедѣлка и четверга вôдъ годины 6-ои до 8-ои вечеромъ.

Всѣ справы американьскѣ въ повѣтахъ: Люзерне и Лякована.

Хто має справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правнѣ паперы и повномочія. Sep05

C. M. HATHAWAY,

Асекурація вôдъ огню,

Продає домы и лоты.

Офисъ надъ Банкомъ въ Olyphant, Pa.

МАЄ НА ПРОДАЖЬ

117 акрову фарму зъ добрымъ домомъ и стодолою—тано, недалеко желѣзницѣ. Также кôлька домôвъ и лотôвъ на продажь.

КРАЄВА РОБОТНЯ

Выробляю иконостасы, престолы, кивоты, образы процесійнѣ, малюю и золочу.

Цѣны умѣркованѣ. 11-

F. Matyashow, 575 Stella Ave., Winnipeg, Man., Canada.

Гей Русины! чи знаєте вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка

въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаєте. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, най лучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту скоро а безпечно пошле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ має ще найпараднѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel

Тамъ допервa погоститеся, якъ въ рôдной бабки на весѣлю.

Coffee Quality

ЯКÔСТЬ КАВЫ.

Запахъ збуджуючій апетитъ и другѣ прикметы найдорощихъ кавъ можна одержати навить зъ таншои кавы додаючи до неѣ

ПРАВДИВУ КАВОВУ ДОМѢШКУ ФРАНКА.

Робить тану каву лѣпшою — а добру каву таншою.

Не лишь полѣпшає запахъ кавы, але также усторонює лихѣ єѣ наслѣдки Робить каву здоровымъ напиткомъ для кождого. Майже чверть столѣтя уживають **Цикорію Франка** найлѣпшѣ кухарѣ въ краю, а теперь ужитє єѣ дуже скоро ширить ся по Америцѣ. Єсли нѣколи не вживалисьте цикоріи спробуйте **Правдиву Франка,** а перекопаєте ся, що кава буде найлѣпшою, яку вы колинебудь пили. Жадайте въ свого гросерника Цикорію Франка и глядѣть щобъ бувъ образокъ млынка на пачцѣ. Є се нашъ торговый знакъ, єсли побачите єго, значить, що дôсталисьте правд. цикорію.

HEINRICH FRANCK SOHNE & CO. американьска філія въ FLUSHING, N. Y.

FRANCK

☛ Нотарь и мировый судія

залагоджує всякѣ судовѣ справы, колектує грошѣ зъ краю, выробляє повномочія, цесіи и контракты купна въ Галичинѣ, Австріи и Росіи. Не ходѣть до чужинцѣвъ, що часто не розумѣють васъ, протягають справы, наражують васъ на великѣ кошты и вкôнци програють добрѣ справы.

БАНКЪ КРАЄВЫЙ. Посылка грошей до Галичины, Австріи, Росіи и другихъ краѣвъ по цѣнѣ курсу.

ПРОДАЖЬ ШИФКАРТЪ на найлѣпшѣ и найскоршѣ кораблѣ.

REAL ESTATE. Залагоджую всѣ справы американьскѣ якъ контракты, купна и продажи лотôвъ, домôвъ и фармъ. Позичаю грошѣ на будову домôвъ на добрыхъ услôвяхъ та пôднимаюсь вести процесы о вôдшкодоване. Всякѣ справы можете полагодити устно въ день або вечеръ, або письменно, пишучи впростъ

до **VIKTOR WILUSZ,** Notary Public, 17-
205 WASHINGTON STR., JERSEY CITY, N. J.

Друкарня „Свободы“

друкує

тикеты, паперы, коверты, книги, книжки, плякаты, циркулярѣ

и взагалѣ всѣ роботы друкарскѣ

старанно, тано и на часъ.

Братскѣ опѣкуны хорыхъ повиннѣ мати книжки для записованя коли хто захорувавъ, на яку слабôсть и т.д.

Адресъ:

„SVOBODA“, Box 353, Scranton, Pa.

Польска Кольонія въ Державѣ Вирджінія.

Маємо 40.000 акрôвъ урожайнои землѣ вôдъ $5 до $15 за акеръ фармы зъ забудованємъ або безъ забудованя, поле або лѣсъ недалеко желѣзницѣ и великихъ мѣстъ, де легко можна заробити гарный грошь на всѣхъ плодахъ. Земля є всюда добра, и кождому добре веде ся. Родить ся добре жито, пшениця, ячмѣнь, овесъ, солодка картофля, кукурудза, тютюнъ. Овочѣ: яблока, грушки, сливки, огôрки, мельоны, помідоры и взагалѣ вся огородовина. Вино є таке добре якъ каліфорнійске. Земля є рôвна, покрыта переважно дубовымъ лѣсомъ. Пасовиска для худобы, овець и т. д. Вода жерельна на кождôй фармѣ 20 стôпъ глубока. Морозôвъ анѣ спеки тутъ нема, цикльоны тутъ незвѣснѣ. Недалеко суть великѣ мѣста якъ Річмондъ, Балтіморъ, Вашінґтонъ, Ню-Йоркъ, Філяделфія. Тысячѣ людей глядає теперь фармы и много вже Полякôвъ закупило вôдъ насъ землю и суть вдоволенѣ. Кождый повиненъ йти на фарму, де кождый є своимъ паномъ, а маєтокъ фармерôвъ є забезпеченый. Фармеры не потребують бояти ся страйку, зменьшеня платнѣ або калѣцтва. Фармы продаємо за готôвку, або на легку сплату, однакъ часть треба зложити готôвкою, а решту на сплату пôсля умовы.

По близшѣ услôвя пишѣть по польски до

JOHN JELINEK & CO.
1116 Pine Alley, Braddock, Pa.

Напишѣть десьте вычитали се оголошене. 24⁄05

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ltd.

— въ —

SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказує, що може компанічна робота. — Всѣ розумнѣ Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертає сторъ сумою $5,500.00 Заряджують нимъ:

Н. Габура, М. Колодѣй.

ИВАНЪ ГЛОВА

JOHN GLOVA (POSTMASTER)

— въ —

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякѣ потрѣбнѣ рѣчѣ до житя, якъ также можна купити убраня майнерскѣ и звычайнѣ.

Посылає также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

☛ Продає шифкарты. ☚

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштує сего пива, то иншого вже не хоче пити.	Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.